

SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI INSPEKCJI HANDLOWEJ
W 2012 ROKU

SPIS TREŚCI

<i>Rozdział I</i>	5
ZADANIA INSPEKCJI HANDLOWEJ	5
<i>Rozdział II</i>	5
REALIZACJA PLANU KONTROLI INSPEKCJI HANDLOWEJ NA ROK 2012	5
<i>Rozdział III</i>	6
KONTROLE INSPEKCJI HANDLOWEJ	6
1. ZAKRES DZIAŁALNOŚCI KONTROLNEJ INSPEKCJI HANDLOWEJ	6
2. WYNIKI KONTROLI	10
2.1. Bezpieczeństwo produktów	10
2.1.1. Wyniki kontroli w zakresie systemu oceny zgodności	10
2.1.1.1. Wyniki kontroli w zakresie poszczególnych rozporządzeń	12
2.1.1.2. Najczęściej kwestionowane wyroby	17
2.1.2. Kontrole w zakresie ogólnego bezpieczeństwa produktów	18
2.1.2.1. Porównanie struktury przedmiotowej i podmiotowej kontroli w roku ubiegłym do roku 2011	19
2.1.2.2. Wyniki kontroli w zakresie ogólnego bezpieczeństwa produktów	20
2.1.3. Współpraca z organami celnymi.	22
2.2. Jakość paliw	23
2.2.1. Kontrola jakości paliw ciekłych	24
2.2.2. Kontrola jakości gazu skroplonego LPG	25
2.2.3. Kontrola jakości biopaliw ciekłych	26
2.2.4. Kontrola lekkiego oleju opałowego w zakresie zawartości siarki	26
2.3. Pozostałe produkty konsumenckie i usługi	27
2.3.1. Kontrola artykułów nieżywnościowych i usług	27
2.3.1.1. W zakresie ustawy o kosmetykach	27
2.3.1.2. W zakresie ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach	27
2.3.1.3. W zakresie wymagań rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 648/2004 w sprawie detergentów	29
2.3.1.4. W zakresie ustawy o produktach biobójczych	29
2.3.1.5. W zakresie ustawy o bateriach i akumulatorach	30
2.3.1.6. W zakresie produktów włókienniczych	31
2.3.1.7. W zakresie ustawy o wdrożeniu naziemnej telewizji cyfrowej	31
2.3.1.8. W zakresie ustawy Prawo ochrony środowiska	32
2.3.1.9. W zakresie usług	32
2.3.2. Kontrola artykułów rolno-spożywczych i usług gastronomicznych	33
2.3.2.1. Jakość produktów żywnościowych – badania organoleptyczne i fizykochemiczne	34
2.3.2.2. Zawartość netto środków spożywczych	38
2.3.2.3. Prawidłowość oznakowania środków spożywczych oraz materiałów i	

wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	39
2.3.2.4. Aktualność terminów przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości	41
2.3.2.5. Karma przeznaczona dla zwierząt domowych	41
2.3.2.6. Legalność działania przedsiębiorców	42
2.3.2.7. Inne kontrole, w tym obrotu wyrobami alkoholowymi i tytoniowymi (nie obejmujące prawa żywnościowego)	42
2.4. Wykorzystanie ustaleń kontroli	44
2.4.1. System oceny zgodności	45
2.4.2. Ogólne bezpieczeństwo produktów	46
2.4.3. System szybkiego powiadamiania o wyrobach niebezpiecznych RAPEX	47
2.4.4. Paliwa	47
2.4.5. Artykuły nieżywnościowe i usługi	48
2.4.6. Artykuły rolno-spożywcze i usługi gastronomiczne	48
2.4.7. Publikacje i informacje	49
<i>Rozdział IV</i>	49
OCHRONA KONSUMENTÓW	49
1. SKARGI KONSUMENCKIE WPŁYWAJĄCE DO INSPEKCJI HANDLOWEJ	50
2. SPOSOBY ZAŁATWIANIA INFORMACJI (SKARG) KONSUMENCKICH	52
2.1. Załatwianie informacji konsumentów w formie kontroli	52
2.2. Załatwianie informacji konsumentów w formie mediacji	52
2.3. Inne sposoby załatwiania informacji konsumentów	54
3. PORADNICTWO KONSUMENCKIE	55
4. STAŁE POLUBOWNE SĄDY KONSUMENCKIE	55
5. PROWADZENIE PRZEZ WOJEWÓDZKICH INSPEKTORÓW INSPEKCJI HANDLOWEJ LIST RZECZOZNAWCÓW DO SPRAW JAKOŚCI PRODUKTÓW LUB USŁUG	58

Rozdział I

ZADANIA INSPEKCJI HANDLOWEJ

Podstawą działania Inspekcji Handlowej jest ustawa z dnia 15 grudnia 2000 roku o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2009 r., nr 151, poz. 1219 z późn. zm.).

Inspekcja wykonuje zadania w 4 podstawowych dziedzinach:

- 1) kontrola produktów w zakresie:
 - a) spełniania przez wyroby zasadniczych lub innych wymagań,
 - b) spełniania ogólnych wymagań bezpieczeństwa;
- 2) kontrola paliw w ramach systemu monitorowania i kontrolowania jakości paliw;
- 3) kontrola produktów i usług oraz działania przedsiębiorców, w tym:
 - a) kontrola produktów znajdujących się w obrocie handlowym lub przeznaczonych do wprowadzenia do takiego obrotu, w tym w zakresie oznakowania i zafałszowań,
 - b) kontrola usług,
 - c) kontrola legalności i rzetelności działania przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w rozumieniu odrębnych przepisów w zakresie produkcji, handlu i usług,
 - d) kontrola przestrzegania przez przedsiębiorców przepisów określonych ustaw;
- 4) ochrona interesów i praw konsumentów poprzez:
 - a) podejmowanie mediacji pomiędzy konsumentem a przedsiębiorcą,
 - b) organizowanie i prowadzenie stałych polubownych sądów konsumenckich,
 - c) prowadzenie poradnictwa konsumenckiego.

Swoje zadania Inspekcja Handlowa realizuje między innymi poprzez kontrole planowe, tj. zawarte w Planie kontroli Inspekcji Handlowej na dany rok oraz kontrole pozaplanowe, tj. kontrole wynikające z otrzymywanych skarg i informacji, przede wszystkim od konsumentów, centralnych i terenowych organów administracji państwowej, samorządowej oraz podmiotów gospodarczych.

Rozdział II

REALIZACJA PLANU KONTROLI INSPEKCJI HANDLOWEJ NA ROK 2012

Plan Kontroli Inspekcji Handlowej na rok 2012 zakładał przeprowadzenie 6 180 kontroli w ramach 57 tematów.

W Planie Kontroli Inspekcji Handlowej na rok 2012 wyodrębniono 4 obszary kontroli w zakresie:

•	dyrektyw nowego podejścia	1 535 kontroli
•	ogólnego bezpieczeństwa produktów	913 kontroli
•	innych produktów nieżywnościowych i usług	1 372 kontroli
•	artykułów rolno-spożywczych	2 360 kontroli.

Kontrolę jakości paliw przeprowadzono w oparciu o odrębny program zgodnie z ustawą

z dnia 25 sierpnia 2006 roku o systemie monitorowania i kontroli jakości paliw (Dz. U. Nr 169, poz. 1200 z późn. zm.).

Wykonując zadania określone w Planie Kontroli na rok 2012 Inspekcja Handlowa przeprowadziła 7 696 kontroli, w tym w poszczególnych zakresach:

• dyrektyw nowego podejścia	1 823 kontrole (119 proc. planu),
• ogólnego bezpieczeństwa produktów	1 126 kontroli (123 proc. planu),
• innych produktów nieżywnościowych i usług	2 026 kontroli (147 proc. planu),
• artykułów rolno-spożywczych	3 073 kontrole (130 proc. planu).

Wykaz tematów kontroli planowych zrealizowanych w roku 2012 stanowi załącznik nr 1 do sprawozdania.

Rozdział III

KONTROLE INSPEKCJI HANDLOWEJ

1. ZAKRES DZIAŁALNOŚCI KONTROLNEJ INSPEKCJI HANDLOWEJ

W 2012 roku działania Inspekcji Handlowej koncentrowały się na kontroli:

- 1) produktów w systemie oceny zgodności i ogólnego bezpieczeństwa,
- 2) paliw w ramach systemu monitorowania i kontrolowania jakości paliw,
- 3) produktów i usług,
- 4) działalności przedsiębiorców, w tym:
 - a) legalności i rzetelności działania przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w zakresie produkcji, handlu i usług,
 - b) przestrzegania przepisów określonych ustaw.

Inspekcja Handlowa realizowała kontrole:

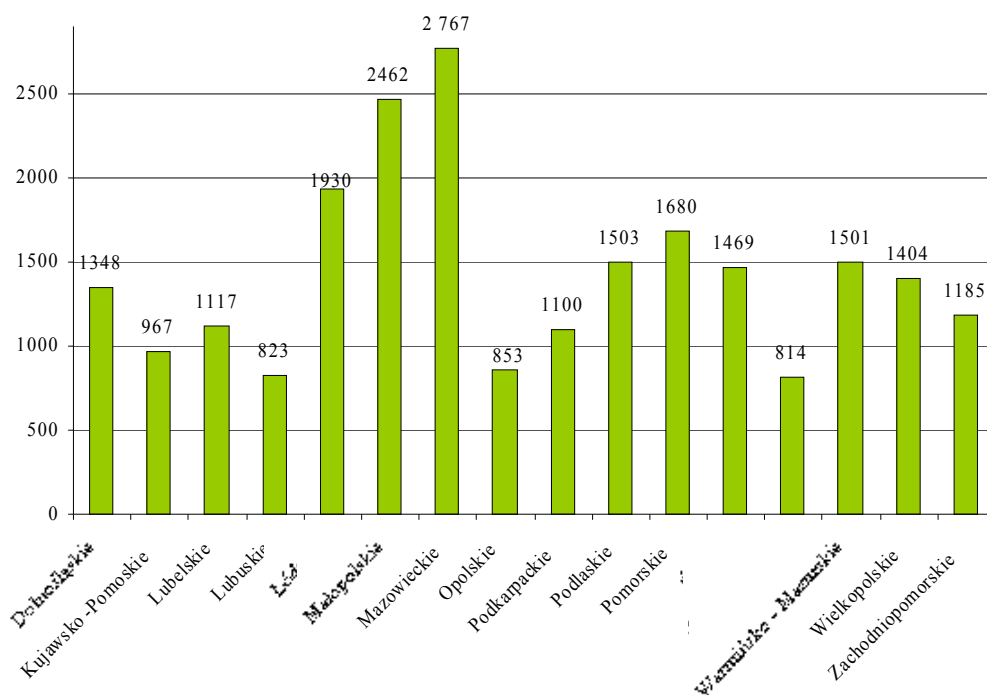
- 1) o znaczeniu krajowym, których przedmiot określony został w Planie Kontroli Inspekcji Handlowej na rok 2012 i Programie Kontroli Jakości Paliw,
- 2) o charakterze interwencyjnym wynikające ze zleceń Prezesa UOKiK w związku z informacjami organów administracji, organizacji, konsumentów oraz bieżącej oceny rynku i występujących na nim zjawisk,
- 3) o znaczeniu lokalnym wynikające ze zleceń wojewody lub informacji przekazywanych do wojewódzkich inspektorów przez organy i organizacje lokalne lub konsumentów oraz bieżącej oceny rynku lokalnego i występujących na nim zjawisk.

Kontrole prowadzone przez Inspekcję Handlową w 2012 roku obejmowały pięć obszarów tematycznych określonych w Planie Kontroli Inspekcji Handlowej na rok 2012 i w Programie Kontroli Jakości Paliw:

- 1) zasadniczych i innych wymagań wyrobów w systemie oceny zgodności – nadzór rynku,
- 2) bezpieczeństwa produktów w systemie ogólnego bezpieczeństwa produktów,
- 3) jakości paliw,
- 4) artykułów żywnościowych,

5) pozostałych produktów i usług.

Wykres 1. Liczba kontroli przeprowadzonych w 2012 r. w poszczególnych województwach (wojewódzkich inspektoratach Inspekcji Handlowej)

Źródło: opracowanie Departament Inspekcji Handlowej UOKiK na podstawie danych przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty IH

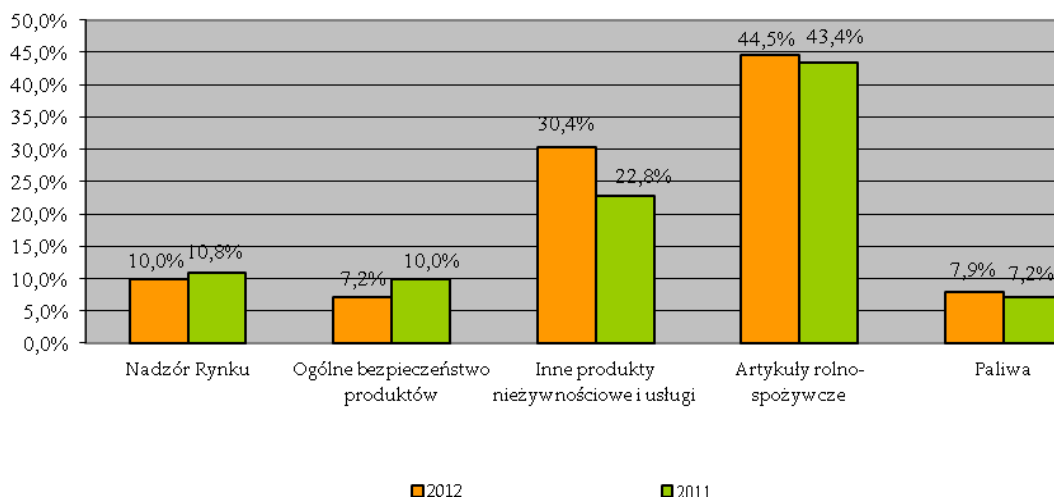
Ogółem w 2012 roku Inspekcja Handlowa przeprowadziła łącznie 22 923 kontroli (co stanowi 102,7 proc. liczby kontroli przeprowadzonych w 2011 roku).

W 2012 roku nieznacznie zmieniła się struktura przedmiotowa kontroli w stosunku do roku ubiegłego.

W ogólnej liczbie kontroli zwiększył się udział kontroli dotyczących produktów nieżywnościowych i usług z 22,8 proc. (w 2011 roku) do 30,4 proc., natomiast zmniejszył udział kontroli dotyczących ogólnego bezpieczeństwa z 10,0 proc.(w 2011 roku) do 7,2 proc.

Natomiast udział w ogólnej liczbie kontroli z pozostałych obszarów pozostał na tym samym poziomie, co w roku ubiegłym (licząc z dokładnością do jednego punktu procentowego), tj: 7,9 proc. paliwa, 10,0 proc. nadzór rynku, 44,5 proc. artykuły żywnościowe.

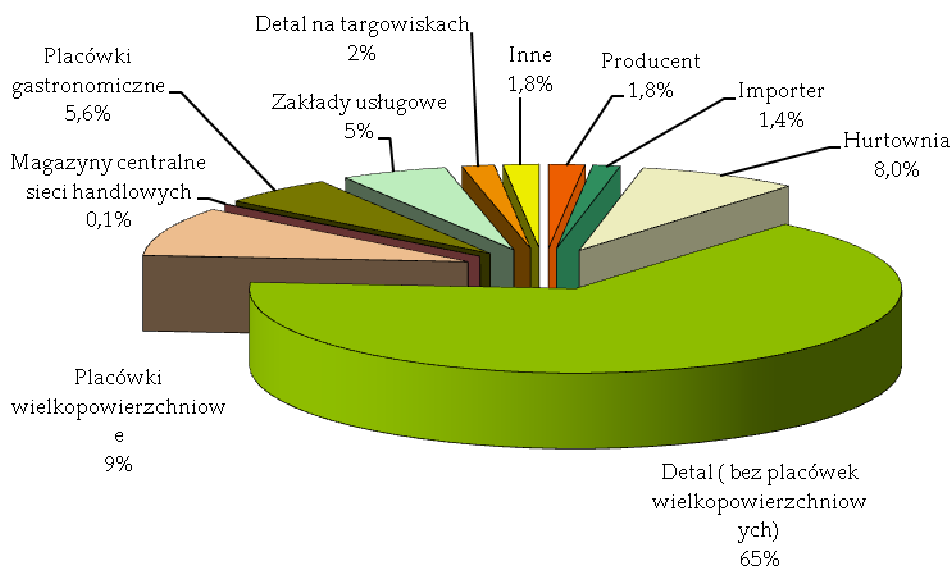
Wykres 2. Struktura przedmiotowa kontroli
w 2012 r. i 2011 r.

Źródło: opracowanie Departament Inspekcji Handlowej UOKiK na podstawie danych przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty IH

W 2012 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, większość kontroli Inspekcji Handlowej przeprowadzana była w handlu detalicznym, w tym sklepach wielkopowierzchnowych.

Wykres 3. Struktura podmiotowa kontroli w 2012r.

Źródło: opracowanie Departament Inspekcji Handlowej UOKiK na podstawie danych przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty IH

Około 20 proc. kontroli objęło placówki o dużym strumieniu przepływu wyrobów (hurtownie, obiekty wielkopowierzchniowe, zakłady produkcyjne), co umożliwiło sprawdzenie większej liczby produktów podczas jednej kontroli.

Zgodnie z przyjętymi zasadami podczas przeprowadzanych kontroli przedmiotem zainteresowania inspektorów Inspekcji Handlowej były przede wszystkim te grupy produktów, w których prawdopodobieństwo wystąpienia nieprawidłowości było szczególnie wysokie i produkty zgłaszane przez konsumentów jako niebezpieczne lub niewłaściwej jakości.

W poszczególnych obszarach przedmiotem kontroli były m.in.:

- 1) w zakresie wyrobów objętych dyrektywami nowego podejścia: zabawki, sprzęt elektryczny (w tym gospodarstwa domowego, oprawy oświetleniowe, przedłużacze, listwy zasilające, ładowarki, lampki choinkowe, girlandy), elektronarzędzia, narzędzia spalinowe, środki ochrony indywidualnej, nieautomatyczne wagi, urządzenia spalające paliwa gazowe, wyroby pirotechniczne, bezkierunkowe lampy do użytku domowego, lampy do celów specjalnych;
- 2) w zakresie wyrobów objętych ustawą o ogólnym bezpieczeństwie produktów: wyroby włókiennicze, sprzęt sportowy do domowego użytku, podpałki do grilla, wyroby pirotechniczne, rowery dla dorosłych, wyposażenie samochodów (linki holownicze, uchwyty do przewożenia rowerów, pasy mocujące, haki), meble ogrodowe, rolety i żaluzje, papierosy, artykuły dla dzieci, obuwie, torby skórzane i skóropodobne z poszewką tekstylną, dekoracyjne lampy ozdobne, zimowe płyny do spryskiwaczy, pomocnicze urządzenia wypornościowe do nauki pływania, imitacje różnego rodzaju produktów;
- 3) w zakresie paliw: paliwa ciekłe, gaz skroplony (LPG) i lekki olej opałowy, biopaliwa ciekłe;
- 4) w zakresie innych artykułów nieżywnościowych i usług: kosmetyki, produkty włókiennicze, różnego rodzaju wyroby chemii gospodarczej, różnego rodzaju substancje chemiczne, preparaty chemiczne i produkty biobójcze przeznaczone dla konsumentów, akumulatory samochodowe i różnego rodzaju baterie, działalność sal zabaw dla dzieci, działalność przedsiębiorców świadczących usługi w zakresie sprzedaży przez Internet, przedsiębiorców oferujących do sprzedaży odbiorniki cyfrowe;
- 5) w zakresie artykułów żywnościowych:
 - produkty żywnościowe: produkty mleczne w tym szczególnie sery i masło, oliwa z oliwek, mieszanki oliwy i olejów roślinnych, inne środki spożywcze zawierające oliwę, pieczywo, wyroby ciastkarskie i cukiernicze, mięso wołowe, mięso drobiowe, jaja, wędliny i konserwy mięsne, ryby (świeże, mrożone, wędzone, solone), wyroby garmażeryjne, warzywa i owoce (w tym suszone), mleko kozie, sery kozie i owcze oraz inne produkty z mleka koziego i owczego, herbaty czarne, zielone, ziołowe, owocowe, kawa naturalna, kawa zbożowa i z cykorii, żywność bezglutenowa, żywność bez dodatku cukru, odżywki dla sportowców, soki, napoje bezalkoholowe, przetwory owocowe i warzywne, przetwory zbożowe (mąka pszenna, żytnia, ziemniaczana, ryż, płatki zbożowe), wyroby cukiernicze, czekolada i wyroby w czekoladzie, gotowe zestawy dań obiadowych w opakowaniach jednostkowych, koncentraty dań i potraw w tym zupy i buliony w płynie, w kostkach, w proszku, paluszki, snacki, chipsy, krakersy, orzeszki słone, konserwy dla psów i kotów, wyroby alkoholowe i tytoniowe podlegające obowiązkowi oznakowania znakami skarbowymi akcyzy,
 - usługi gastronomiczne świadczone na stacjach paliw oraz przy trasach szybkiego ruchu w rejonach mistrzostw Europy w piłce nożnej, puby i restauracje w

rejonach gdzie rozgrywano mistrzostwa Europy w piłce nożnej (głównie w miastach, gdzie rozgrywane były mecze), usługi gastronomiczne oferowane przez placówki działające w rejonach nasilonego ruchu turystycznego w sezonie letniego wypoczynku, przez placówki funkcjonujące w szkołach, uczelniach, klubach studenckich, internatach i akademikach.

2. WYNIKI KONTROLI

2.1. Bezpieczeństwo produktów

Podczas kontroli w zakresie bezpieczeństwa produktów, w tym, w zakresie spełniania przez wyroby zasadniczych i innych wymagań, sprawdzano przede wszystkim prawidłowość zastosowanych w wyrobach rozwiązań konstrukcyjnych oraz oznakowanie wyrobów stosownymi informacjami czy ostrzeżeniami mającymi istotny wpływ na bezpieczeństwo użytkowania wyrobu. Przedmiotem kontroli były również wyroby, dla których wymagania zasadnicze i inne nie wiążą się z bezpieczeństwem ich użytkowania, a dotyczą głównie wymagań efektywnościowych.

2.1.1. Wyniki kontroli w zakresie systemu oceny zgodności

W 2012 r. skontrolowano wyroby objęte wskazanymi w punkcie 2.1.1.1. 11 krajowymi aktami prawnymi określającymi wymagania bezpieczeństwa oraz wymagania techniczne dla poszczególnych produktów wprowadzającymi do polskiego prawa dyrektywy nowego podejścia, w zakresie których ustawowym organem wyspecjalizowanym jest Inspekcja Handlowa.

Kontrolą objęto łącznie 9 542 rodzaje wyrobów (o 1 proc. więcej, niż w 2011 r.) w 2 366 podmiotach (o 2,5 proc. mniej, niż w 2011 r.).

Zmniejszenie liczby kontroli wynika przede wszystkim z prowadzenia działań na wyższych szczeblach łańcucha dystrybucji, co pozwala na objęcie sprawdzeniem większej liczby wyrobów w jednym podmiocie.

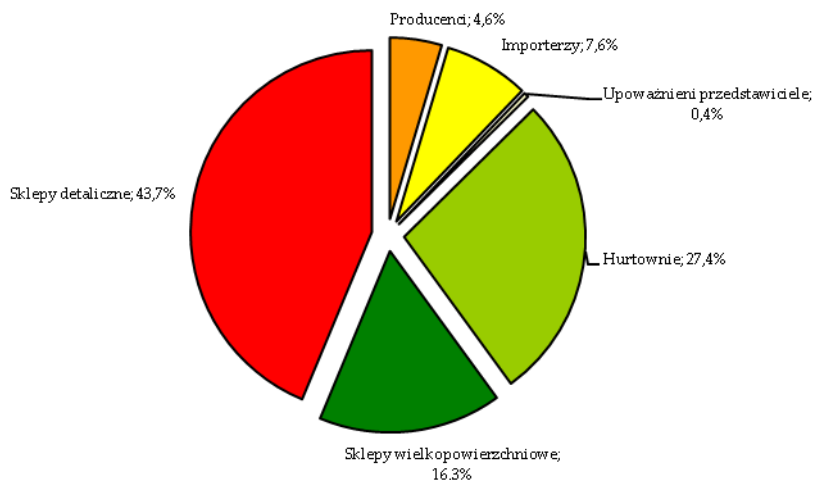
Kontrole przeprowadzono w:

- 1 034 sklepach detalicznych,
- 648 hurtowniach,
- 386 sklepach wielkopowierzchniowych,

oraz u:

- 179 importerów,
- 109 producentów,
- 10 upoważnionych przedstawicieli.

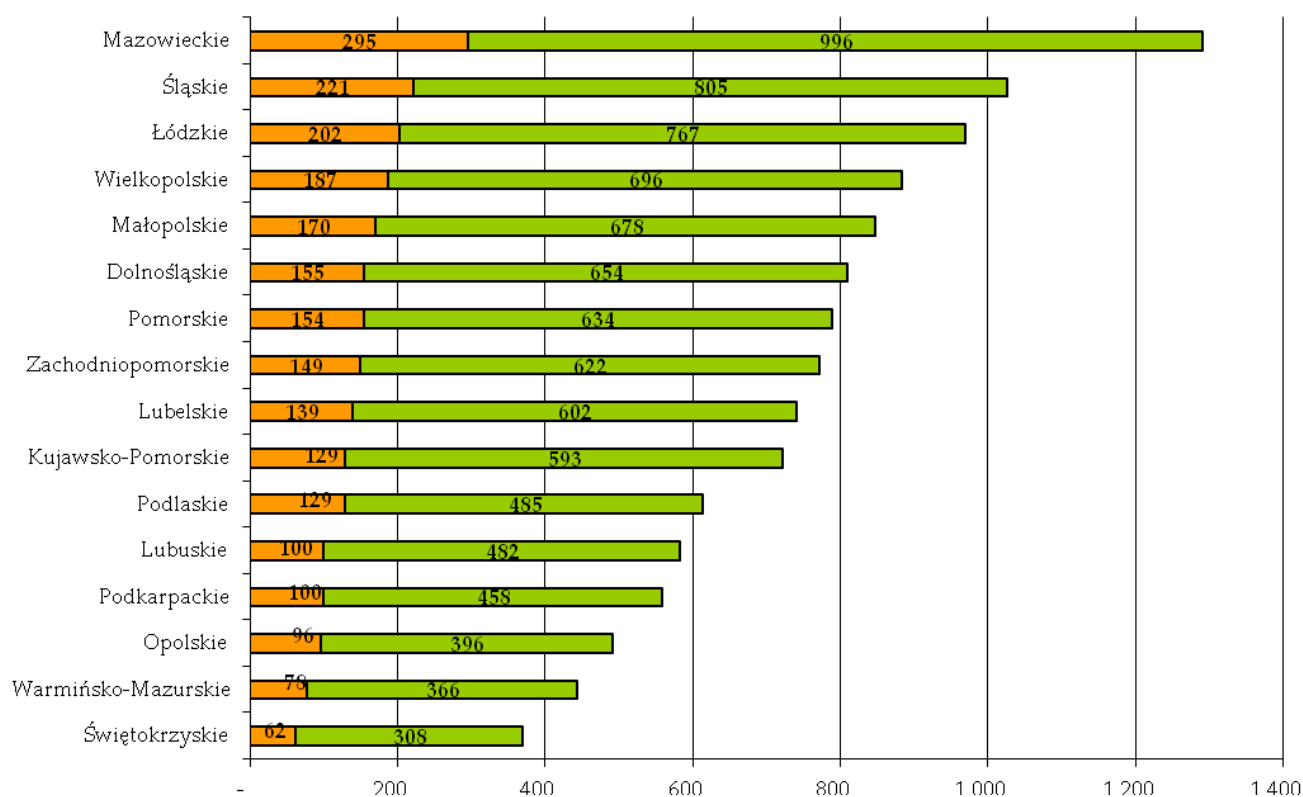
Wykres 4. Struktura placówek objętych kontrolą w ramach nadzoru rynku w 2012 r.

Źródło: opracowanie Departament Nadzoru Rynku UOKiK na podstawie danych przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty IH

Oprócz kontroli planowych przeprowadzano także kontrole sprawdzające mające na celu zweryfikowanie wykonania obowiązków nałożonych na przedsiębiorców (np. wycofania danego wyrobu z obrotu). Dodatkowo inspektorzy Inspekcji Handlowej mają obowiązek reagowania na sygnały o występowaniu na rynku produktów niebezpiecznych zgłoszonych w unijnym systemie szybkiego powiadamiania o wyrobach niebezpiecznych RAPEX. W statystykach ujęto zatem kontrole, w przypadku których nie są kontrolowane wyroby, a jedynie podmioty (w sytuacji, gdy wyrób został wycofany z rynku, czyli przedsiębiorca wykonał nakaz wycofania produktu lub wyrobu zgłoszonego w systemie RAPEX nie znaleziono na rynku polskim, pomimo prawdopodobieństwa jego wystąpienia). W 2012 roku Prezes UOKiK zlecił Inspekcji Handlowej przeprowadzenie 34 kontroli interwencyjnych.

Wykres 5. Liczba kontroli przeprowadzonych w zakresie ustawy o systemie oceny zgodności i liczba skontrolowanych wyrobów w podziale na województwa - 2012 r.

Źródło: opracowanie Departament Nadzoru Rynku UOKiK na podstawie danych przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty IH

W efekcie przeprowadzonych kontroli wykryto nieprawidłowości, które dla wymagań wynikających ze wszystkich rozporządzeń można pogrupować następująco:

- niezgodności z zasadniczymi wymaganiami o charakterze konstrukcyjnym (4,2 proc. skontrolowanych wyrobów),
- niezgodności z zasadniczymi wymaganiami dotyczącymi oznakowania, dokumentacji, instrukcji, ostrzeżeń itp. (12,8 proc. skontrolowanych wyrobów),
- brak lub nieprawidłowe oznakowanie znakiem CE (3 proc.),
- brak lub nieprawidłowo sporządzona deklaracja zgodności (8,3 proc.),
- inne – np. brak dokumentacji potwierdzającej przeprowadzenie procedury oceny zgodności, takich jak certyfikat badania typu WE, dokumentacja techniczna (8,6 proc.).

W wyrobach kwestionowanych podczas kontroli bardzo często stwierdzano więcej niż jedną nieprawidłowość.

2.1.1.1. Wyniki kontroli w zakresie poszczególnych rozporządzeń

W 2012 r. Inspekcja Handlowa przeprowadziła 2 366 kontroli spełniania wymagań w obszarze systemu oceny zgodności, poddając ocenie 9 542 rodzaje wyrobów w zakresie następujących aktów prawnych:

Lp.	Akt prawny	Wyroby objęte kontrolą	Liczba kontroli	Liczba wyrobów objętych kontrolą
1.	Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla zabawek (Dz. U. Nr 83, poz. 454, z późn. zm.)	Zabawki wypchane miękkie, lalki, zabawki dla niemowląt do oglądania, chwytania i/lub ściskania, materiały artystyczne i rzemieślnicze oraz podobne artykuły, książki o wartości zabawowej, kostiumy, przebrania i maski, zabawki rozwijające umiejętności, zabawki w żywności, zabawki do zabawy w piasku i wodzie, zabawki do zabawy w wodzie, zabawki - sprzęt do zabaw sportowych i piłki, zabawki, do których dziecko może wejść, sprzęt audiowizualny, zabawki konstrukcyjne i układanki, zestawy do eksperymentowania, zabawki funkcjonalne, zestawy gier, pojazdy napędzane mechanicznie i/lub elektrycznie	662	3451
2.	Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 sierpnia 2007 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla sprzętu elektrycznego (Dz. U. Nr 155, poz. 1089)	AGD, oprawy oświetleniowe, w tym oprawy dla dzieci, przedłużacze, zasilacze, ładowarki, lampki choinkowe, girlandy	902	3102
3.	Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 17 grudnia 2010 r. w sprawie procedur oceny zgodności wyrobów wykorzystujących energię oraz ich oznakowania (Dz. U. z 2011 r. Nr 8, poz. 32)	Bezkierunkowe lampy do użytku domowego, urządzenia chłodnicze, pralki i zmywarki	239	1047
4.	Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 października 2008 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla maszyn (Dz. U. Nr 199, poz. 1228)	Elektronarzędzia i narzędzia spalinowe	220	764

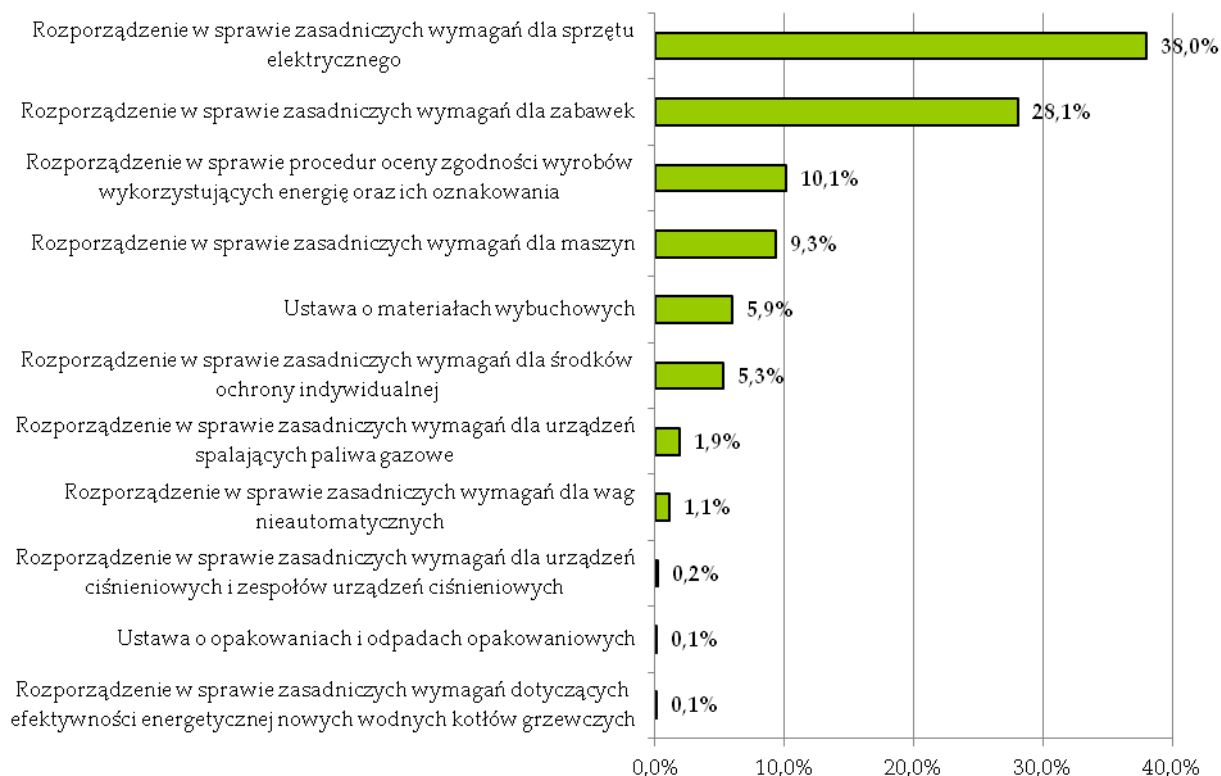
5.	Ustawa z dnia 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego (Dz. U. Nr 117, poz. 1007, z późn. zm.)	Widowiskowe wyroby pirotechniczne (klasa 1, 2 i 3) ¹	140	561
6.	Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla środków ochrony indywidualnej (Dz. U. Nr 259, poz. 2173, z późn. zm.)	Odzież ochronna, środki ochrony uszu, okulary przeciwsłoneczne, kaski ochronne, akcesoria ochronne związane z piłką nożną	124	401
7.	Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005r. w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń spalających paliwa gazowe (Dz. U. Nr 263, poz. 2201)	Kuchenki, w tym turystyczne, sprzęt do zabudowy, przepływowe ogrzewacze wody	44	148
8.	Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz. U. Nr 63, poz. 638, z późn. zm.)	Opakowania	3	33
9.	Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 grudnia 2003 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla wag nieautomatycznych podlegających ocenie zgodności (Dz. U. z 2004 r. Nr 4, poz. 23)	Wagi nieautomatyczne	25	30
10.	Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń ciśnieniowych i zespołów urządzeń ciśnieniowych (Dz. U. Nr 263, poz. 2200)	Szybkowary	5	5

¹ Kontrola wyrobów pirotechnicznych widowiskowych w związku z okresami przejściowymi określonym w ustawie z dnia 22 lipca 2010 r. o zmianie ustawy o materiałach wybuchowych do użytku cywilnego oraz ustawy o wykonaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym (Dz. U. Nr 155, poz. 1039) była realizowana w dwóch obszarach: tj. ogólnego bezpieczeństwa produktów i dyrektyw nowego podejścia

11.	Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 20 października 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dotyczących efektywności energetycznej nowych wodnych kotłów grzewczych opalanych paliwami ciekłymi lub gazowymi (Dz. U. z 2005 r. Nr 218, poz. 1846 z późn. zm.)	Kotły grzewcze	2	0
-----	--	----------------	---	---

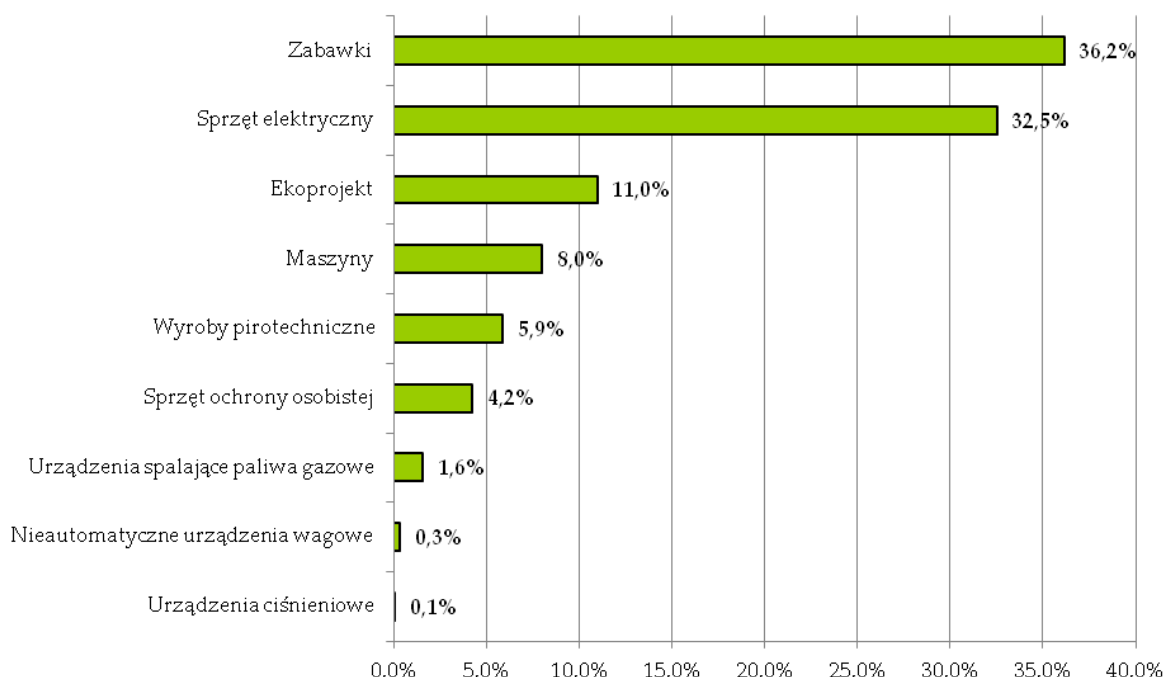
Strukturę kontroli, z uwzględnieniem podziału na poszczególne akty prawne oraz kategorie wyrobów, przedstawiają dwa poniższe wykresy:

Wykres 6. Struktura kontroli według poszczególnych aktów prawnych w 2012 r.

Źródło: opracowanie Departament Nadzoru Rynku UOKiK na podstawie danych przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty IH

Wykres 7. Struktura kontroli kategorii wyrobów w 2012 r.

Źródło: opracowanie Departament Nadzoru Rynku UOKiK na podstawie danych przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty IH

2.1.1.2. Najczęściej kwestionowane wyroby

W 2012 r. Inspekcja Handlowa stwierdziła nieprawidłowości w 2 530 wyrobach kontrolowanych na zgodność z przepisami systemu oceny zgodności (o 9,6 proc. mniej, niż w 2011 roku), w tym: 1 623 w zakresie wymagań zasadniczych (o 16,9 proc. mniej, niż w 2011 roku), 796 w zakresie deklaracji zgodności (o 44,2 proc. więcej, niż w 2011 roku) i 1 103 w pozostałych zakresach (o 14,6 proc. mniej, niż w 2011 roku). Duży wzrost liczby wyrobów zakwestionowanych z powodu niezgodności związanych z deklaracjami zgodności wynika z wprowadzenia od 20 lipca 2011 r. obowiązku ich wystawiania dla zabawek – część przedsiębiorców nie zdążyła dostosować się do nowych przepisów.

Największy odsetek wyrobów niezgodnych z zasadniczymi wymaganiami dotyczącymi oznakowania, instrukcji, ostrzeżeń itp. stwierdzono w przypadku sprzętu ochrony osobistej (116 wyrobów – 28,9 proc. skontrolowanych wyrobów), maszyn (165 wyrobów – 21,6 proc. skontrolowanych), sprzętu elektrycznego (499 wyrobów – 16,1 proc. skontrolowanych wyrobów) oraz zabawek (363 wyroby – 10,5 proc. skontrolowanych).

Największą liczbę wyrobów niezgodnych z zasadniczymi wymaganiami o charakterze konstrukcyjnym stwierdzono w przypadku zabawek (214 wyrobów – 6,2 proc. skontrolowanych wyrobów) i sprzętu elektrycznego (173 wyroby – 5,6 proc. skontrolowanych wyrobów).

2.1.2. Kontrole w zakresie ogólnego bezpieczeństwa produktów

W 2012 r. w zakresie ogólnego bezpieczeństwa produktów Inspekcja Handlowa przeprowadziła 15 kontroli planowych, które obejmowały następujące grupy produktów:

- produkty włókiennicze (produkty z nadrukami lub bez przeznaczone dla dzieci; produkty z nadrukami lub bez przeznaczone dla kibiców),
- obuwie i torby z podszewką tekstylną²,
- dekoracyjne lampy olejowe,
- płyny do spryskiwaczy samochodowych,
- produkty imitujące artykuły spożywcze (artykuły dekoracyjne i kosmetyki),
- podpałki do grilli,
- rowery dla dorosłych,
- meble ogrodowe,
- rolety i żaluzje,
- papierosy RIP (tzw. samogasnące),
- artykuły dla dzieci (chodziki, wysokie krzeselka do karmienia, kojce mieszkaniowe, łóżeczka i kołyski, łóżka dziecięce, krzeselka montowane do stołu),
- sprzęt sportowy do użytku domowego (sprzęt do treningu siłowego, ławy do ćwiczeń siłowych, rowery treningowe stacjonarne i sprzęt treningowy dla górnych partii ciała z użyciem korb, bieżnie ruchome, trenażery wioślarskie, pedałowe symulatory chodu, symulatory wchodzenia na schody i pedałowe symulatory wspinania się, trenażery eliptyczne, rowery treningowe ze stałym kołem lub bez wolnego biegu),
- pomocnicze urządzenia wypornościowe do nauki pływania klasy A (siedzenia pływackie dla niemowląt) i klasy C (urządzenia do trzymania w rękach, przy ciele lub między nogami, np. deski pływackie);
- wyposażenie samochodów (linki holownicze, uchwyty do przewożenia rowerów, pasy mocujące ładunki, odciągi łańcuchowe),
- wyroby pirotechniczne widowiskowe klasy 1, 2 i 3.

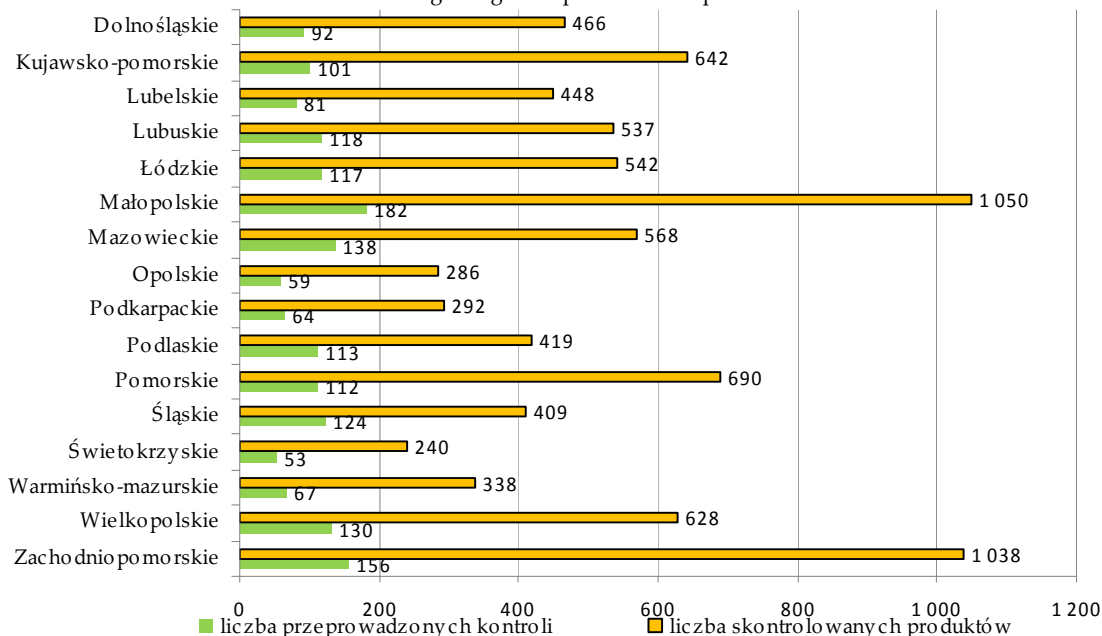
W ramach kontroli pozaplanowych: własnych i interwencyjnych Inspekcja Handlowa sprawdziła także bezpieczeństwo innych produktów należących do następujących kategorii:

- meble (mieszkaniowe, w tym łazienkowe),
- upominki (w tym dla kibiców EURO 2012 i oferowane nad morzem),
- sprzęt wędkarski,
- grille,
- artykuły erotyczne,
- zapalniczki,
- artykuły gospodarstwa domowego,
- akcesoria biwakowe i proste narzędzia ręczne,
- drabiny,
- części i akcesoria samochodowe,
- rowery dziecięce,
- inne, m.in. artykuły do jazdy konnej, wsporniki pod telewizor, ozdoby dla dzieci, ekspresy do kawy, gadżety i breloki, motorowery, części zamienne do maszyn, wieszaki, adaptory, foteliki samochodowe, blachy do ciast, gniazdko – wtykowe, przenośne, kulki żelowe, przejście AC uniwersalne, czujnik tlenu węgla, plecak,

² Kontrola łączona.

wazonik szklany, zaczepy kulowe, uchwyt do skrzyni, fotelik rowerowy, siedzisko kubelkowe z łańcuszkiem dla dzieci, uchwyt do telewizora, gaz obronny pieprzowy w długopisie, pistolet na kulki.

Wykres 8. Liczba przeprowadzonych kontroli oraz liczba skontrolowanych produktów w 2012 roku w zakresie ogólnego bezpieczeństwa produktów

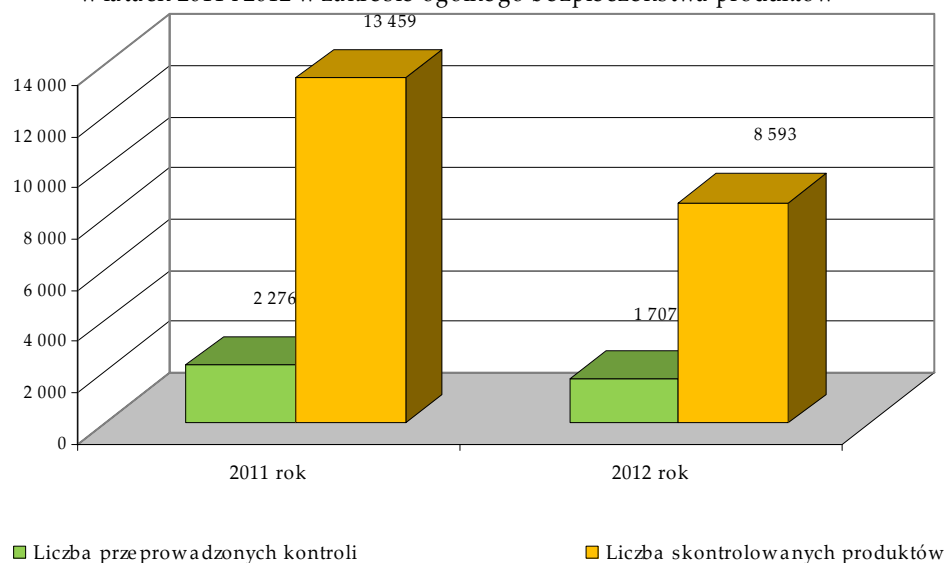
Źródło: opracowanie Departamentu Nadzoru Rynku UOKiK na podstawie danych przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty IH

2.1.2.1. Porównanie struktury przedmiotowej i podmiotowej kontroli w roku ubiegłym do roku 2011

W 2012 r. kontrolą objęto 8 593 partii produktów (o 36,1 proc. mniej niż w 2011 r.) w 1 707 podmiotach gospodarczych (o 25,0 proc. mniej niż w 2011 r.).

Wyraźny spadek liczby przeprowadzonych kontroli i skontrolowanych produktów w porównaniu do 2011 r. jest spowodowany uchynieniem w ciągu roku 2012 dwóch aktów wykonawczych do ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów, tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 kwietnia 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa i znakowania produktów włókienniczych (Dz. U. Nr 81, poz. 743, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 kwietnia 2009 r. w sprawie wprowadzenia środków przewidzianych przepisami o ogólnym bezpieczeństwie produktów w odniesieniu do produktów zawierających biocyd fumaran dimetylu (Dz. U. nr 72, poz. 621), dotyczących grup produktów należących do tych najliczniej kontrolowanych przez Inspekcję Handlową. W efekcie nie została zrealizowana kontrola bezpieczeństwa obuwia zaplanowana na IV kwartał roku.

Wykres 9. Porównanie liczby przeprowadzonych kontroli i skontrolowanych produktów w latach 2011 i 2012 w zakresie ogólnego bezpieczeństwa produktów

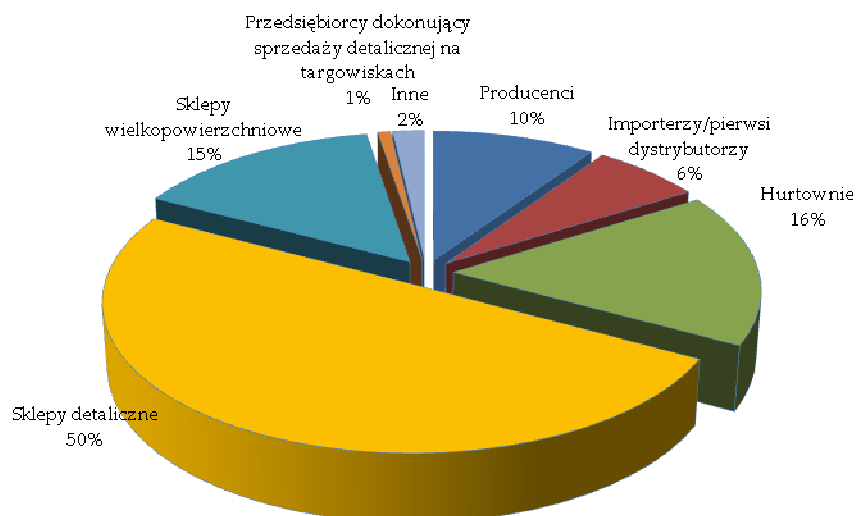
Źródło: opracowanie Departamentu Nadzoru Rynku UOKiK na podstawie danych przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty IH

2.1.2.2. Wyniki kontroli w zakresie ogólnego bezpieczeństwa produktów

Kontrolami objęto 1 707 podmiotów gospodarczych, w tym:

- 850 sklepów detalicznych,
- 284 hurtownie,
- 251 sklepów wielko powierzchniowych,
- 165 producentów,
- 112 importerów/pierwszych dystrybutorów,
- 32 inne,
- 13 przedsiębiorców dokonujących sprzedaży detalicznej na targowiskach.

Wykres 10. Struktura placówek objętych kontrolą w 2012 r.

Źródło: opracowanie Departamentu Nadzoru Rynku UOKiK na podstawie danych przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty IH

Spośród wyodrębnionych grup produktów skontrolowano:

- produkty włókiennicze – 3008 partii,
- obuwie i torby – 1407 partii,
- sprzęt sportowy – 398 partii,
- artykuły dla dzieci - 386 partii,
- meble ogrodowe – 374 partie,
- rowery (dla dorosłych oraz dziecięce) – 347 partii,
- wyposażenie samochodów – 320 partii,
- wyroby pirotechniczne widowiskowe – 314 partii,
- upominki – 248 partii,
- rolety i żaluzje – 246 partii,
- pomocnicze urządzenia wypornościowe do nauki pływania – 213 partii,
- podpałki do grilla i grille – 204 partie,
- płyny do spryskiwaczy samochodowych – 193 partie,
- meble (ogrodowe i mieszkaniowe) – 190 partii,
- papierosy RIP – 125 partii,
- dekoracyjne lampy olejowe – 91 partii,
- imitacje artykułów spożywczych – 75 partii,
- sprzęt wędkarski – 72 partie,
- artykuły erotyczne – 64 partie,
- zapalniczki – 50 partii,
- artykuły gospodarstwa domowego – 37 partii,
- akcesoria biwakowe i proste narzędzia ręczne – 34 partie,
- drabiny – 30 partii,
- części i akcesoria samochodowe – 25 partii,
- inne – 142 partie.

Z uwagi na znaczne prawdopodobieństwo, że produkt nie jest bezpieczny kwestionowane były m.in.:

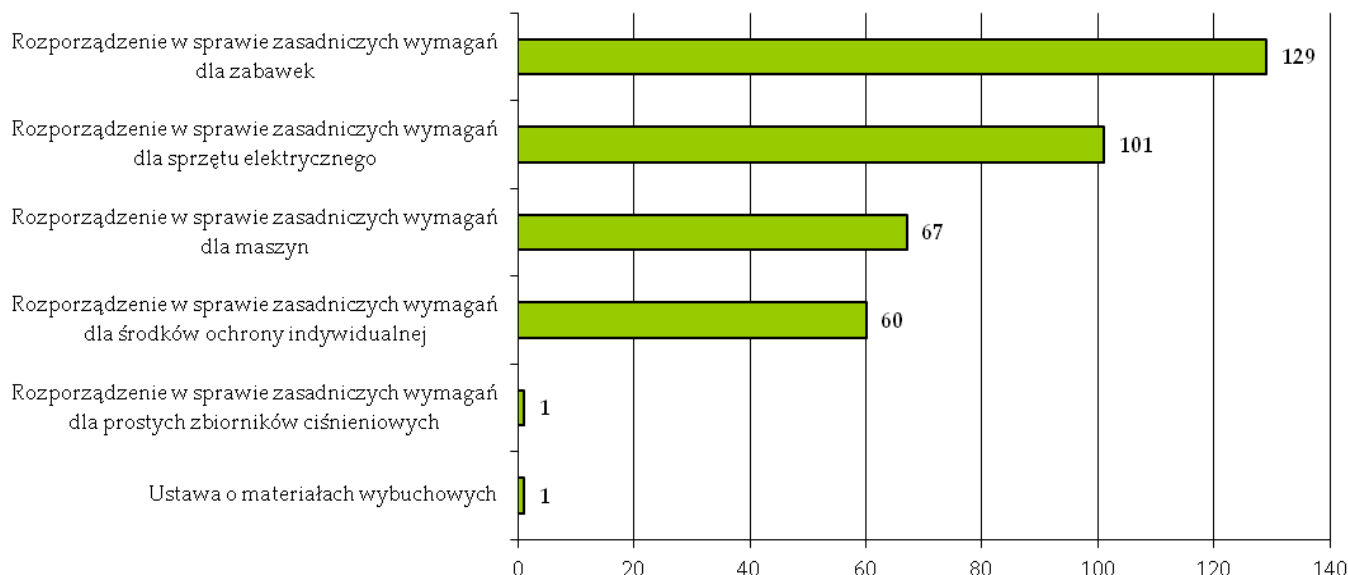
- produkty włókiennicze - ze względu na zastosowanie sznurków ściągających w okolicy głowy lub w innych obszarach ciała, a także zastosowanie małych ozdób, które mogą być łatwo odłączone lub oderwane przez dziecko (konfekcja dla dzieci), z powodu zawyżonej zawartości wolnego lub uwalniającego się formaldehydu przekraczającej dopuszczalne wartości (konfekcja dziecięca) oraz występowanie ołowiu (wyrób włókienniczy przeznaczony dla kibica),
- dekoracyjne lampy olejowe – z uwagi na wady konstrukcyjne: brak właściwego zamknięcia wlewu paliwa, brak osłony knota, a także brak stabilności lampy lub występowanie ostrych elementów,
- podpałki do grilla – z powodu zaniżonej temperatury zapłonu lub nieuszczelności zamknięcia,
- meble ogrodowe – ze względu na wady konstrukcyjne: występowanie ostrych krawędzi, zadziórów, niewłaściwą budowę podłokietników lub brak stateczności mebla,
- rowery dla dorosłych – z powodu wad konstrukcyjnych: brak ochraniacza szprych, brak osłony tarczowej koła łańcuchowego lub urządzenia ochronnego, osłaniającego płytki boczne łańcucha oraz górną powierzchnię łańcucha wokół zewnętrznego koła łańcuchowego, do linii poziomej przechodzącej przez środek wałka mechanizmu korbowego, niewłaściwe wymiary osłony tarczowej koła lub brak urządzenia ochronnego przednich kół łańcuchowych,
- wyposażenie samochodów - z powodu zastosowania wadliwych rozwiązań konstrukcyjnych - linki holownicze: przerwany jeden z trzech skręcanych sznurów, ostre stożki śrub gwintowanych w miejscu łączenia metalowego uchwytu (szekli) z taśmą holowniczą, szerokość uchwytu węższą od szerokości taśmy holowniczej, a także ostre krawędzie wokół otworów szekli; pas mocujący: brak odpowiedniej wytrzymałości,
- sprzęt sportowy do użytku domowego – ze względu na wady konstrukcyjne: niewłaściwe wymiary widełek na sztangę w ławach do ćwiczeń,
- rolety i żaluzje – z powodu wad w konstrukcji: brak dołączenia środków umożliwiających trzymanie łańcuszka/sznurka poza zasięgiem dzieci lub urządzenia zabezpieczającego, które uchronią przed zadzierzgnięciem pętla,
- tzw. imitacje (artykuły dekoracyjne i kosmetyki imitujące artykuły żywnościowe) - z uwagi na cechy stwarzające u dzieci przeświadczenie, że produkt jest artykułem spożywczym,
- artykuły dla dzieci – ze względu na wady konstrukcyjne: niestabilność, niewłaściwe mocowanie materaca lub niewłaściwe odległości pomiędzy elementami konstrukcyjnymi.

2.1.3. Współpraca z organami celnymi.

Skuteczną i szybką formą eliminowania wyrobów stwarzających zagrożenie dla bezpieczeństwa i zdrowia, sprowadzanych z krajów trzecich, jest zatrzymywanie ich przez organ celny na granicy, przed dopuszczeniem do obrotu. W roku 2012 Inspekcja Handlowa wydała 359 opinii dotyczących spełniania wymagań określonych w przepisach prawa w zakresie systemu oceny zgodności przez wyroby wprowadzane do obrotu na polski obszar

celny. Wydane opinie dotyczyły wyrobów objętych przepisami 6 aktów prawnych. Struktura opinii wydanych w roku 2012 przedstawiona została na poniższym wykresie.

Wykres 11. Struktura wydanych opinii wg poszczególnych rozporządzeń w 2012 r.

Źródło: opracowanie Departament Nadzoru Rynku UOKiK na podstawie danych przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty IH

Ponadto jeśli organ celny w toku kontroli produktów, które mają być objęte procedurą dopuszczenia do obrotu poweźmie podejrzenie o możliwości niespełniania wymagań bezpieczeństwa przez produkt, występuje do Inspekcji Handlowej lub innego organu kontroli o wydanie opinii. W 2012 r. organy celne wystąpiły do IH z 81 wnioskami o wydanie ww. opinii. W ich wyniku, w 18 przypadkach Inspekcja Handlowa uznała, że kontrolowane produkty są bezpieczne, natomiast w 63 pozostałych przypadkach opinie były negatywne.

2.2. Jakość paliw

Rok 2012 był kolejnym – dziewiątym już rokiem, w którym realizowana była kontrola jakości paliw. Kontrole te prowadzone są przez inspektorów wojewódzkich inspektoratów Inspekcji Handlowej, którzy pobierają próbki, a następnie przekazują do badań w akredytowanych laboratoriach, niezależnych od kontrolowanych przedsiębiorców.

Zgodnie z ustawą z dnia 25 sierpnia 2006 roku o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. nr 169, poz. 1200 ze zm.), kontroli podlegały wszystkie dostępne na polskim rynku paliwa tj. benzyna bezołowiowa RON 95 i 98, olej napędowy, biopaliwa ciekłe, gaz skroplony (LPG) oraz lekki olej opałowy. W 2012 r. kontrolą nie objęto jeszcze sprężonego gazu ziemnego (CNG) przede wszystkim z uwagi na fakt, iż kontrola tego gatunku paliwa jest bardzo skomplikowana i wymaga odpowiedniego przygotowania oraz

zmian w ww. ustawie.

Kontroli w 2012 r. podlegali wymienieni, w ustawie o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw, przedsiębiorcy, tj. przedsiębiorcy wykonujący działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania, magazynowania lub wprowadzania paliw do obrotu. W praktyce oznacza to, iż kontroli podlegali producenci paliw, hurtownicy, magazynujący oraz przedsiębiorcy prowadzący stacje paliwowe. W 2012 r., na wniosek Policji, kontrolą objęto 2 przedsiębiorców transportujących paliwa.

Zasadniczymi celami realizowanej w 2012 r. przez Inspekcję Handlową kontroli jakości paliw były:

- eliminowanie z obrotu paliw niespełniających wymagań jakościowych,
- monitorowanie pod względem statystycznym jakości paliw ciekłych i biopaliw ciekłych wprowadzonych do obrotu (tzw. część europejska systemu),
- zebranie danych potrzebnych do sporządzenia rocznych raportów przekazywanych Radzie Ministrów oraz Komisji Europejskiej.

W związku z powyższym kontrola prowadzona była w dwóch zakresach:

- w ramach części europejskiej systemu monitorowania jakości paliw w celu sporządzenia raportu dla Komisji Europejskiej,
- w ramach pozostałych kontroli, w celu przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu paliw niespełniających określonych wymagań jakościowych.

2.2.1. Kontrola jakości paliw ciekłych

W okresie od stycznia do grudnia 2012 r. kontrola jakości paliw ciekłych objęła swoim zasięgiem stacje paliw i hurtownie zlokalizowane na terenie wszystkich województw. Łącznie skontrolowano 1162 stacje oraz 63 hurtownie posiadające zbiorniki stacjonarne (w tym 13 baz paliwowych producentów paliw i magazynujących paliwa), pobierając do analiz laboratoryjnych łącznie 1337 próbek paliw, z czego:

- w tzw. części europejskiej systemu, skontrolowano 483 stacje paliw pobierając 483 próbek (olej napędowy - 204, benzyny - 279),
- w ramach pozostałych kontroli, skontrolowano 679 stacji paliw, 63 hurtownie oraz 2 przedsiębiorców transportujących paliwa pobierając ogółem 854 próbek paliw (olej napędowy - 572, benzyny - 282), z tego 769 na stacjach paliw, 79 w hurtowniach dysponujących zbiornikami stacjonarnymi i 6 u przedsiębiorców transportujących paliwa.

Ocena poddanych analizom laboratoryjnym próbek paliw ciekłych przeprowadzana była w odniesieniu do wymagań jakościowych określonych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 9 grudnia 2008 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych (Dz. U. Nr 221, poz. 1441 ze zm.).

Wśród kwestionowanych próbek paliw stwierdzono, że:

- w ramach tzw. części europejskiej systemu 20 próbek nie spełniało obowiązujących wymagań rozporządzenia, co stanowi 4,14 proc. próbek zbadanych w tym zakresie,

- w ramach pozostałych kontroli wymagań tych nie spełniało:
 - 89 próbek ze stacji paliw, co stanowi 11,57 proc. próbek zbadanych w tym zakresie,
 - 3 próbki pobrane w hurtowniach, co stanowi 3,80 proc. próbek zbadanych w tym zakresie,
 - 5 próbek pobranych z autocystern, co stanowi 83,33 proc. próbek zbadanych w tym zakresie.

Na podstawie otrzymanych raportów z wynikami badań, przeprowadzonych przez akredytowane laboratoria, należy stwierdzić, że ogółem 117 zbadanych próbek paliw (tj. 8,75 proc. zbadanych w tym zakresie) nie spełniało wymagań jakościowych określonych w ww. akcie prawnym. Dotyczyło: to 94 próbek oleju napędowego (12,11 proc. zbadanych w tym zakresie) i 23 próbek benzyn (4,10 proc. zbadanych w tym zakresie).

W kwestionowanych próbkach, podobnie jak w latach 2007, 2008, 2009, 2010 i 2011 stwierdzano zdecydowanie więcej przypadków, w których wymagań nie spełniał tylko jeden parametr. Dotyczyło to niemal 73 proc. wszystkich próbek niespełniających wymagań, w tym niemal 80,0 proc. próbek oleju napędowego. Natomiast w przypadku próbek benzyn pierwszy raz od wielu lat stwierdzono więcej przypadków niezgodności z wymaganiami rozporządzenia kilku parametrów jakościowych.

Biorąc pod uwagę wyniki uzyskane w 2012 r. należy zauważyć, że:

- w dalszym ciągu wśród kwestionowanych próbek paliw ciekłych zdecydowanie dominują próbki oleju napędowego (podobnie jak w latach 2004-2006 i 2008-2009; jedynie w 2007 r. nieznacznie dominowały próbki benzyn),
- utrzymująca się na niższym poziomie (podobnie, jak w latach 2007 – 2010), w porównaniu z latami 2004 – 2006, liczba próbek kwestionowanych z uwagi na przekroczoną zawartość siarki, tak w oleju napędowym, jak również w benzynach. W 2012 r. zarejestrowano 28 tego rodzaju nieprawidłowości (20 w oleju napędowym i 8 w benzynach). Stwierdzone przekroczenia zawartości siarki wahały się od 13,2 do > 1500 mg/kg przy normie max. 10 mg/kg.

W omawianym okresie wśród kwestionowanych parametrów w oleju napędowym zdecydowanie dominowały odporność na utlenianie (40 próbek), temperatura zapłonu (25 próbek), zawartość siarki (20 próbek), skład frakcyjny 95 proc. destyluje do temperatury (18 próbek) oraz skład frakcyjny do 350°C destyluje (5 próbek). Natomiast w benzynach, najczęściej kwestionowanymi parametrami były badawcza liczba oktanowa (RON) (12 próbek), destylacja – różne pkt (10 próbek), motorowa liczba oktanowa (MON) (9 próbek), zawartość siarki (8 próbek) oraz prężność par (7 próbek).

2.2.2. Kontrola jakości gazu skroplonego LPG

W roku 2012 kontrola jakości oferowanego gazu skroplonego (LPG) na stacjach paliw i w hurtowniach objęła swoim zasięgiem wszystkie województwa. Skontrolowano łącznie 450 stacji oferujących gaz skroplony (LPG) i 25 hurtowni pobierając ogółem 475 próbek gazu do analiz laboratoryjnych, w tym 450 na stacjach i 25 w hurtowniach.

W trakcie kontroli stacji paliw oferujących gaz skroplony (LPG), które zostały

wylosowane przez Prezesa UOKiK stwierdzono, że:

- 4 próbki gazu skroplonego (LPG) nie spełniały obowiązujących wymagań jakościowych, co stanowi 1,03 proc. próbek zbadanych w tym zakresie.

W trakcie pozostałych kontroli stacji paliw oferujących gaz skroplony (LPG), które zostały wybrane na podstawie skarg kierowców, informacji z Policji i negatywnych wyników poprzednich kontroli stwierdzono, że:

- 1 próbka gazu skroplonego (LPG) nie spełniała wymagań jakościowych, co stanowi 1,67 proc. próbek zbadanych w tym zakresie.

W trakcie kontroli hurtowni paliw stwierdzono, że wszystkie zbadane próbki gazu skroplonego (LPG) spełniały wymagania jakościowe.

W trakcie kontroli stacji oferujących gaz skroplony (LPG) w toku badań wykonanych w akredytowanych laboratoriach kwestionowano parametry takie jak: badanie działania korodującego na miedzi (3 próbki) oraz całkowitą zawartość siarki (3 próbki).

2.2.3. Kontrola jakości biopaliw ciekłych

W 2012 r. kontrola jakości biopaliw ciekłych prowadzona była na terenie całego kraju. W trakcie kontroli na terenie 15 województw skontrolowano 39 stacji (nie pobrano próbek na terenie województwa podkarpackiego z powodu braku biopaliwa w ofercie w dniu kontroli) oferujących ten rodzaj paliwa, pobierając do badań laboratoryjnych 39 próbek biopaliw ciekłych (ester stanowiący samoistne paliwo B100).

W wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych stwierdzono, że wszystkie poddane badaniom próbki biopaliw ciekłych (B100) pobrane na stacjach paliw spełniały wymagania jakościowe określone w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie wymagań jakościowych dla biopaliw ciekłych (Dz. U. Nr 18, poz. 98).

2.2.4. Kontrola lekkiego oleju opałowego w zakresie zawartości siarki

W okresie od stycznia do grudnia 2012 r. do kontroli jakości lekkiego oleju opałowego wytypowano podmioty na terenie całego kraju. Próbkę tego rodzaju paliwa, m. in. z uwagi na brak lekkiego oleju opałowego w ofercie bądź likwidację sprzedających go przedsiębiorców, zostały pobrane na terenie dwóch województw (opolskiego i pomorskiego), w których skontrolowano 2 podmioty, pobierając do badań 2 próbki lekkiego oleju opałowego.

W wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych stwierdzono, że zbadane próbki spełniały wymagania jakościowe określone w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 4 stycznia 2007 r. w sprawie wymagań jakościowych dotyczących zawartości siarki dla olejów oraz instalacji i warunków, w których będą stosowane ciężkie oleje opałowe (Dz. U. Nr 4, poz. 30).

2.3. Pozostałe produkty konsumenckie i usługi

2.3.1. Kontrola artykułów nieżywnościowych i usług

Działania Inspekcji Handlowej w 2012 r. w tym obszarze dotyczyły kontroli:

- produktów w zakresie:
 - spełniania wymagań określonych w przepisach prawa lub w innych dokumentach odniesienia dołączonych przez producentów,
 - prawidłowości oznakowania – tj. sprawdzanie jego zgodności z wymaganiami określonymi w przepisach prawa, a także ujawnianie i eliminowanie oznaczeń wprowadzających konsumentów w błąd;
- usług w zakresie jakości i rzetelności świadczenia przez usługodawcę;
- przedsiębiorców w zakresie zgodności ich działalności z obowiązującymi przepisami prawa.

Inspekcja Handlowa, w ramach posiadanych kompetencji, sprawdzała przestrzeganie przez przedsiębiorców następujących przepisów:

2.3.1.1. W zakresie ustawy o kosmetykach

Inspekcja Handlowa sprawuje nadzór nad przestrzeganiem przepisów ustawy z dnia 30 marca 2001 r. o kosmetykach (Dz. U. Nr 42, poz. 473 z późn. zm.) w zakresie znakowania, zafałszowań i prawidłowości obrotu. W związku z systematycznymi kontrolami kosmetyków w latach ubiegłych, a także z ich wynikami, w 2012 r. przeprowadzono kontrolę planową tych produktów oferowanych w sklepach detalicznych oraz drogeriach oferujących markowe kosmetyki. Kontrolą objęto również przedsiębiorców sprzedających produkty kosmetyczne przez Internet, na stoiskach w centrach handlowych, w tym także oferujących produkty marki AVON i Oriflame.

Skontrolowano 139 podmiotów, w których sprawdzono 1 378 partii różnego rodzaju kosmetyków, w tym również przeznaczonych dla dzieci.

Kontrolą prawidłowości oznakowania objęto wszystkie kontrolowane partie kosmetyków, kwestionując 8,9 proc. (w 2011 r. – 15,8 proc.). Stwierdzone nieprawidłowości nie miały większego wpływu na zdrowie konsumentów, bowiem kwestionowano brak danych producenta na opakowaniu jednostkowym produktów, brak lub użycie niewłaściwego zwrotu poprzedzającego termin trwałości czy podanie nazw składników niezgodnie z nazewnictwem INCI albo podanie niepełnych nazw składników, co mogło utrudniać np. dochodzenie roszczeń przez konsumentów. Sprawdzając oznakowanie zwracano także uwagę na wykaz składników, oceniając czy kosmetyk zawiera substancje niedozwolone do stosowania. W toku kontroli sprawdzono również przestrzeganie deklarowanych na opakowaniach jednostkowych terminów trwałości.

2.3.1.2. W zakresie ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach

Inspekcja Handlowa zgodnie z ustawą z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. Nr 63 poz. 322) jest upoważniona do przeprowadzania kontroli chemikaliów w zakresie oznakowania, opakowania i obrotu.

W związku z powyższym w 2012 r. w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin przeprowadzono ogólnie 345 kontroli. Sprawdzono 1 349 partii wyrobów (w 2011 roku

przeprowadzono 237 kontrole, poddając ocenie 1 081 partie wyrobów), z czego zakwestionowano 51 partii. Kontrole prowadzone były w zakresie prawidłowości i kompletności oznakowania opakowań jednostkowych substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych, a także pod kątem zawartości substancji chemicznych w wyrobach w zakresie załącznika XVII rozporządzenia 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowania ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) (Dz. U. UE L z dnia 30.12.2006 Nr 396 s. 1), znajdujących się w obrocie detalicznym i hurtowym.

Ustalone nieprawidłowości dotyczyły braku następujących informacji na etykiecie:

- nazwy chemicznej substancji niebezpiecznej obecnej w preparacie,
- znaku ostrzegawczego lub jego słownego opisu,
- numeru telefonu producenta / dystrybutora,
- znaku ostrzegawczego lub jego słownego opisu,
- zwrotów „S” (określających warunki bezpiecznego stosowania) i „R” (wskazujących rodzaj zagrożenia).

Stwierdzano również, iż na opakowaniach znajdowały się zwroty „S” i „R” o innym brzmieniu niż to określono w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych (Dz. U. z 2003 r. Nr 171, poz. 1666 z późn. zm.)³.

Ponadto w toku kontroli prawidłowości oznakowania sprawdzano, czy opakowania jednostkowe określonych preparatów posiadały zamknięcia utrudniające otwarcie je przez dzieci (dotyczy to substancji i preparatów bardzo toksycznych, toksycznych lub żrących lub zawierających co najmniej 3 proc. metanolu lub co najmniej 1 proc. dichlorometanolu jak również sklasyfikowanych jako szkodliwe ze zwrotem R65 „działa szkodliwie, może powodować uszkodzenie płuc w przypadku połknięcia” oraz czy zaopatrzone były w wyczuwalne dotykiem ostrzeżenie o niebezpieczeństwie (dotyczy to substancji i preparatów bardzo toksycznych, toksycznych, żrących, szkodliwych, skrajnie łatwopalnych lub wysoce łatwopalnych). W wyniku podjętych działań w powyższym zakresie zakwestionowano 5 partii wyrobów, które nie posiadały zamknięcia utrudniającego otwarcie ich przez dzieci (2,2 proc. zbadanych) oraz 13 partii produktów bez wyczuwalnego dotykiem znaku ostrzegawczego (3,5 proc. zbadanych).

Zgodnie z wymaganiami art. 29 pkt 3 ww. ustawy Inspekcja Handlowa sprawuje również nadzór w zakresie przepisów, o których mowa w art. 67 rozporządzenia 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia – załącznik XVII – tj. badania czy wyroby oferowane konsumentom nie zawierają substancji chemicznych niedozwolonych do stosowania.

W związku z powyższym Inspekcja Handlowa w 2012 r. w ciągu trzech kwartałów prowadziła kontrolę biżuterii i akcesoriów krawieckich, wyrobów skórzanych i włókienniczych na obecność amin aromatycznych, biżuterii sztucznej i akcesoriów do włosów na zawartość kadmu, a także artykułów pielęgnacyjnych dla dzieci pod kątem występowania ftalanów. Łącznie sprawdzono i przebadano laboratoryjnie 137 partii wyrobów. Wyniki przeprowadzonych badań laboratoryjnych wykazały, iż w 6 pobranych próbach akcesoriów

³ Rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych zostało uchylone z dniem 9 kwietnia 2012 r. w związku z art. 88 pkt 1 i art. 89 ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach i mieszaninach (Dz. U. z 2011 r., Nr 63, poz. 322 z późn. zm.)

krawieckich i 1 próbie biżuterii stwierdzono obecność niedozwolonego niklu, zaś w 3 próbach wyrobów skórzanych i 8 próbach biżuterii wykryto obecność kadmu.

W związku informacjami o wzroście śmiertelności po zażyciu preparatów zawierających metanol, w tym zimowych płynów do spryskiwaczy szyb samochodowych, Inspekcja Handlowa w IV kwartale 2012 r. podjęła kontrole w zakresie prawidłowości oznakowania i zabezpieczenia opakowań płynów zawierających powyżej 3 proc. metanolu. Do badań laboratoryjnych pobrano 34 próby, z czego zakwestionowano 5 produktów (14,7 proc. zbadanych). W dwóch przypadkach stwierdzono płyny o stężeniu przekraczającym 3 proc. metanolu, a których opakowania nie posiadały zamknięcia utrudniającego otwarcie przez dzieci.

2.3.1.3. W zakresie wymagań rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 648/2004 w sprawie detergentów

Inspekcja Handlowa w 2012 r. prowadziła całoroczną kontrolę prawidłowości oznakowania detergentów, w tym wyrobów chemii gospodarczej oraz badania laboratoryjne stosownie do unormowań rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) z dnia 20 czerwca 2004 r. w sprawie detergentów (Dz. U. UE L z 2004 r., Nr 104, str. 1). Kontrolą objęto łącznie 153 placówki, gdzie sprawdzono 1003 partie wyrobów, z czego z powodu różnego rodzaju nieprawidłowości zakwestionowano 10,7 proc. partii (w 2011 - 15 proc.).

W zakresie oznakowania zakwestionowano 105 partii detergentów. Nieprawidłowości dotyczyły braku:

- oznakowania dotyczącego zawartości zgodnie z załącznikiem VIIA rozporządzenia w sprawie detergentów,
- informacji wymaganych przepisami art. 11 ww. rozporządzenia,
- oznakowania dotyczącego informacji o dozowaniu zgodnie z załącznikiem VIIB.

Ponadto do badań laboratoryjnych zostały pobrane 90 próbek detergentów – proszki do prania, wybielacze na bazie tlenu i chlorku aktywnego, płyny do mycia szyb, płyny i koncentraty do mycia naczyń oraz płynne środki dezynfekujące do WC. Wyniki badań laboratoryjnych wykazały nieprawidłowości w 3 przypadkach, gdzie stwierdzono niezgodność wyrobu z deklaracją producenta na opakowaniu.

2.3.1.4. W zakresie ustawy o produktach biobójczych

W 2012 r. przeprowadzono 72 kontrole produktów biobójczych w oparciu o przepisy ustawy z dnia 13 września 2002 r. o produktach biobójczych (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 252 z późn. zm.). Spośród 261 partii badanych ze względu na nieprawidłowości w oznakowaniu zakwestionowano 7,2 proc. partii (w 2011 r. – 13,7 proc.). Najczęściej kwestionowano brak na opakowaniach jednostkowych następujących informacji dotyczących:

- okresu od zastosowania produktu do uzyskania skutku biobójczego, okresu między kolejnymi zastosowaniami, okresu między zastosowaniem produktu a użytkowaniem obiektu poddanego jego działaniu lub wstępu ludzi albo zwierząt na teren, gdzie produkt był stosowany,

- bezpośrednich i pośrednich skutków stosowania oraz wskazówek odnośnie udzielania pierwszej pomocy w razie zatrucia lub uczulenia,
- tożsamości niektórych substancji czynnych i ich stężeń,
- numeru pozwolenia, pozwolenia tymczasowego bądź numeru wpisu do rejestru,
- postaci produktu,
- odpowiedniego czyszczenia sprzętu służącego do wykonywania zabiegów, szczegółowych środków ostrożności jakie należy zachować bezpiecznego czasie przechowywania bezpiecznego transportu,
- zaleceń bezpiecznego postępowania z odpadami produktu i opakowaniem.

2.3.1.5. W zakresie ustawy o bateriach i akumulatorach

W I, II i III kwartale 2012 roku Inspekcja Handlowa przeprowadziła na terenie całego kraju kontrolę prawidłowości obrotu akumulatorami i bateriami. Głównym celem kontroli było sprawdzenie, w jakim stopniu przedsiębiorcy wywiązują się z obowiązków wynikających z ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 roku o bateriach i akumulatorach (Dz. U. Nr 79, poz. 666 z późn. zm.). Kontrolą objęto przedsiębiorców będących w rozumieniu ustawy o bateriach i akumulatorach :

- sprzedawcą detalicznym;
- sprzedawcą hurtowym;
- sprzedawcą hurtowym i detalicznym oferującym sprzęt elektryczny lub elektroniczny w całości albo w części zasilany bateriami lub akumulatorami lub przystosowany do tego rodzaju zasilania.

Ogółem skontrolowano 176 przedsiębiorców, a różnego rodzaju nieprawidłowości stwierdzono u 49 z nich (27,8 proc. skontrolowanych). Poza kontrolą podmiotów oferujących baterie i akumulatory sprawdzano także czy wyroby znajdujące się w obrocie spełniają wymagania przepisów. Kontrolą objęto 601 partii baterii oraz 327 partii akumulatorów oraz 109 partii sprzętu elektrycznego lub elektronicznego zasilanego bateriami lub akumulatorami. Zakwestionowano 86 partii skontrolowanych wyrobów, tj. 8,8 proc. wszystkich skontrolowanych, w tym 53 partie baterii i 33 partie akumulatorów.

W toku kontroli u sprzedawców hurtowych pobrano do badań laboratoryjnych 92 partie baterii oraz akumulatorów. Wyniki badań przeprowadzonych w Specjalistycznym Laboratorium Produktów Włókienniczych i Analizy Instrumentalnej Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Łodzi w zakresie zawartości kadmu, ołowiu i rtęci, dały podstawę do zakwestionowania dwóch przebadanych próbek ze względu na zawartość przekraczającą 0,0005% wagowo rtęci i brak wymaganego w takim przypadku oznakowania symbolem chemicznym Hg, tj. niespełnienie wymagań określonych w art. 8 i 9 ustawy o bateriach i akumulatorach.

W toku prowadzonych działań kontrolnych sprawdzono również prawidłowość zaprojektowania i oznakowania sprzętu. W powyższym zakresie oględzinom poddano ogółem 109 partii sprzętu elektrycznego lub elektronicznego w całości albo w części zasilanego bateriami lub akumulatorami lub przystosowanego do tego rodzaju zasilania. Stwierdzono, że wszystkie ww. wyroby były zaprojektowane w sposób umożliwiający łatwe usunięcie z nich zużytych baterii i zużytych akumulatorów, zgodnie z wymaganiami art. 11 ust. 1 ustawy o

bateriach i akumulatorach. Zakwestionowano dwie partie sprzętu, w którym zamontowane zostały baterie lub akumulatory z uwagi na brak sporządzonej w języku polskim instrukcji obsługi (art. 11 ust. 2 ustawy o bateriach i akumulatorach) oraz jedną partię sprzętu z uwagi na brak w dołączonej instrukcji informacji o sposobie bezpiecznego usunięcia baterii lub akumulatorów oraz o rodzaju zamontowanych baterii lub akumulatorów (art. 11 ust. 2 i 3 ww. ustawy).

2.3.1.6. W zakresie produktów włókienniczych

Inspekcja Handlowa w 2012 roku, podobnie jak w roku ubiegłym, przeprowadziła całoroczną kontrolę wyrobów włókienniczych, w toku której skontrolowano 633 przedsiębiorców. Sprawdzono jakość 5 176 produktów, zaś laboratoryjnie przebadano 474 partie. Ze względu na różnego rodzaju nieprawidłowości zakwestionowano 1 341 partii wyrobów włókienniczych (25,9 proc. skontrolowanych), z czego z powodu nieprawidłowego oznakowania 1 105 (21,3 proc. skontrolowanych).

Wyniki przeprowadzonych badań laboratoryjnych wykazały nieprawidłowości w 236 przebadanych partiach, gdzie głównie stwierdzono niezgodność rzeczywistego składu surowcowego ze składem deklarowanym na etykiecie (35 proc.) oraz niezgodność deklaracji producenta w zakresie wskaźników użytkowych (27 proc.).

2.3.1.7. W zakresie ustawy o wdrożeniu naziemnej telewizji cyfrowej

Kontrolę przestrzegania przez przedsiębiorców, których działalność polega na sprzedaży odbiorników cyfrowych, przepisów art. 6 ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 30 czerwca 2011 r. o wdrożeniu naziemnej telewizji cyfrowej (Dz. U. Nr 153, poz. 903) prowadziły cały rok 2012 wszystkie inspektoraty Inspekcji Handlowej. Celem kontroli było sprawdzenie w jakim stopniu przedsiębiorcy wywiązują się z obowiązków wynikających ze wskazanych przepisów.

W omawianym okresie kontrolą objęto łącznie 438 przedsiębiorców prowadzących sprzedaż detaliczną cyfrowych odbiorników, w tym 366 przedsiębiorców prowadzących sprzedaż w placówkach stacjonarnych oraz 37 prowadzących sprzedaż za pośrednictwem Internetu. W toku prowadzonych kontroli nieprawidłowości stwierdzono u 36 z nich, w tym u 5 przedsiębiorców prowadzących sprzedaż za pośrednictwem Internetu.

U 26 kontrolowanych przedsiębiorców stwierdzono brak informacji o treści, zgodnej z zapisem art. 6 ust. 2 ustawy o wdrożeniu naziemnej telewizji cyfrowej, w tym u 5 prowadzących sprzedaż za pośrednictwem Internetu.

Ponadto dziesięciu przedsiębiorców prowadzących placówki stacjonarne, którzy sprzedali odbiorniki cyfrowe nieprzystosowane do odbioru naziemnej telewizji cyfrowej nie posiadało złożonych przez nabywców odbiorników nieprzystosowanych do odbioru naziemnej telewizji cyfrowej pisemnych oświadczeń potwierdzających zapoznanie się z informacją o niespełnianiu przez dany telewizor wymagań technicznych i eksploatacyjnych, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 132 ust. 3 ww. ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800 z późn. zm.). Tym samym przedsiębiorcy ci naruszyli przepisy art. 6 ust. 1 i 5 ustawy o wdrożeniu naziemnej telewizji cyfrowej.

Natomiast pięciu przedsiębiorców prowadzących sprzedaż za pośrednictwem Internetu przy sprzedaży odbiorników niespełniających wymagań technicznych i eksploatacyjnych nie

dopełnili obowiązków wynikających z przepisów ustawy o wdrożeniu naziemnej telewizji cyfrowej określonych w:

- art. 6 ust. 1 pkt. 2, tj. nie poinformowali nabywców przy użyciu porozumiewania się na odległość najpóźniej w chwili złożenia propozycji zawarcia umowy, że odbiornik będący przedmiotem zakupu nie spełnia wymagań technicznych i eksploatacyjnych,

- art. 6 ust. 1, 4 i 5, tj. nie posiadali oświadczeń nabywców złożonych przy użyciu środka porozumiewania się na odległość, potwierdzających zapoznanie się z ww. informacją.

2.3.1.8. W zakresie ustawy Prawo ochrony środowiska

Głównym celem przeprowadzonej w III kwartale kontroli było dokonanie oceny, czy przedsiębiorcy (dealerzy) sprzedający nowe samochody w salonach samochodowych przestrzegają przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r., Nr 25, poz. 150 z późn. zm.), a także innych wymaganych przepisów prawa.

Wśród 53 skontrolowanych przedsiębiorców różnego rodzaju nieprawidłowości stwierdzono u 36 (68 proc.) z nich. Nieprawidłowości te polegały głównie na braku informacji wymaganych rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 28 grudnia 2004 r. w sprawie produktów objętych obowiązkiem zaopatrzenia w informacje istotne z punktu widzenia ochrony środowiska (Dz. U. z 2005 r. Nr 6 poz. 40 z późn. zm.) wydanego na podstawie art. 167 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, w materiałach drukowanych używanych przy obrocie, reklamie i promocji pojazdów określonego typu, wersji lub wariantu.

2.3.1.9. W zakresie usług

Podobnie jak w latach ubiegłych Inspekcja Handlowa prowadziła kontrole usług oferowanych konsumentom zarówno w ramach kontroli planowych, jak i własnych. W 2012 r. ogółem przeprowadzono 1 211 kontroli usług, w toku których w 48,5 proc. skontrolowanych placówek stwierdzono różnego rodzaju nieprawidłowości. Kontrolami objęto m.in. przedsiębiorców świadczących usługi w zakresie sprzedaży przez Internet.

W ramach kontroli sprawdzono łącznie 210 przedsiębiorców prowadzących sprzedaż przez Internet, w tym 12, u których w toku kontroli prowadzonych w latach ubiegłych ujawniono nieprawidłowości. W toku działań inspektorzy stwierdzili różnego rodzaju nieprawidłowości u 119 przedsiębiorców prowadzących sprzedaż internetową (56,6 proc.), w tym u 6, u których przeprowadzono ponowne kontrole. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły głównie braku wymaganych art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz. U. z 2012, poz. 1225) danych, o których konsumenci powinni być informowani przy użyciu środka porozumiewania się na odległość, w sposób zrozumiały i łatwy do odczytania, najpóźniej w chwili złożenia propozycji zawarcia umowy.

Ponadto w IV kwartale 2012 r. przeprowadzono kontrolę legalności i rzetelności przedsiębiorców świadczących usługi w zakresie prowadzenia sal zabaw, to jest publicznie dostępnych, zlokalizowanych najczęściej w centrach handlowych lub rekreacyjnych miejsc, gdzie rodzice pozostawiają dzieci pod opieką organizatora tego rodzaju usług. W salach zabaw

dzieci mogą korzystać z przeznaczonych dla nich urządzeń i przez cały czas pozostają pod opieką osób dorosłych, przy czym szczegółowe prawa i obowiązki stron umowy określają, co do zasady, regulaminy.

Głównym celem kontroli było przeprowadzenie oceny legalności, rzetelności oraz bezpieczeństwa świadczenia usług przez przedsiębiorców prowadzących działalności gospodarczą w zakresie organizacji sal zabaw.

Ogółem skontrolowano 70 przedsiębiorców, a różnego rodzaju nieprawidłowości stwierdzono u 24 z nich (34,3 proc. skontrolowanych), które w głównej mierze dotyczyły urządzeń i zabawek udostępnianych dzieciom w salach zabaw mogących stwarzać zagrożenie (w 13 skontrolowanych placówkach tj. 18,6 proc. skontrolowanych).

2.3.2. Kontrola artykułów rolno-spożywczych i usług gastronomicznych

W 2012 r. Inspekcja Handlowa przeprowadziła, zgodnie ze swoimi kompetencjami, kontrole środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w handlu detalicznym (także w obrocie hurtowym i gastronomii). Kontrolowano również środki żywienia zwierząt domowych.

Zakres kontroli obejmował przede wszystkim sprawdzenie jakości handlowej, w tym oznakowania oferowanych produktów, identyfikacji produktów na podstawie dowodów dostaw, warunków ich przechowywania, przestrzegania wyznaczonych terminów ważności, legalności działania przedsiębiorców i posiadania przez pracowników mających bezpośredni kontakt z żywnością odpowiednich orzeczeń lekarskich.

Badania w większości realizowanych kontroli były ukierunkowane na ujawnianie zafałszowań środków spożywczych. W pierwszej kolejności typowano do oceny produkty objęte szczegółowymi wymaganiami, określonymi w rozporządzeniach wspólnotowych i dyrektywach zaimplementowanych do prawodawstwa krajowego oraz produkty, w stosunku do których istniało uzasadnione podejrzenie o naruszenie przepisów (np. na podstawie wyników poprzednich kontroli, skarg i informacji od konsumentów i innych uczestników obrotu). Na większą skalę niż w okresach poprzednich sprawdzano oznakowanie i sposób prezentacji w miejscu sprzedaży środków spożywczych oferowanych bez opakowań zwracając szczególną uwagę czy sprzedawcy umieścili przy każdym produkcie przewidziane prawem informacje i czy oznaczenia były zgodne ze stanem faktycznym i nie wprowadzały w błąd konsumentów, co do rzeczywistych właściwości produktów.

W 2012 r. przeprowadzono łącznie 8 870 kontroli przedsiębiorców prowadzących działalność handlową w zakresie artykułów spożywczych przeznaczonych dla konsumentów i gastronomicznych (w 2011 r. – 8 032), oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, tj. w:

- 6 222 placówkach handlu detalicznego oprócz wielkopowierzchniowych (w 2011 r. – 5 421),
- 1 119 sklepach wielkopowierzchniowych i magazynach centralnych sieci handlowych (w 2011 r. – 1 378),
- 1 015 placówkach gastronomicznych (w 2011 r. – 624),

- 277 hurtowniach prowadzących sprzedaż środków spożywczych przeznaczonych dla konsumentów (w 2011 r. – 242),
- 185 punktach detalicznych i gastronomicznych na targowiskach (w 2010 r. – 179),
- 47 placówkach prowadzących sprzedaż na odległość (przez Internet) (w 2011 r. – 2),
- 5 małych zakładach produkcyjnych oferujących bezpośrednio konsumentom finalnym środki spożywcze (w 2011 r. – 186).

W ogólnej liczbie kontroli środków spożywczych 1 206 kontroli dotyczyło materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Niezależnie od powyższego przeprowadzono 128 kontroli w placówkach handlu detalicznego w zakresie oznakowania karmy dla zwierząt domowych.

Ogółem skontrolowano 160 156 partii towarów (w 2011 r. – 131 283 partii), w tym:

- 156 167 partii artykułów rolno-spożywczych (w 2011r. – 129 117),
- 3 378 partii materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością (w 2011r. – 1 927),
- 611 partii karmy dla zwierząt domowych (w 2011 r. – 239 partii).

Ujawnienie chociażby jednej niezgodności z zakresu wykonywanej kontroli spowodowało zakwestionowanie 23 404 partii, tj. 14,6 proc. (w 2011 r. – 15,7 proc.), m.in. z uwagi na⁴:

- wady jakości – 8,2 proc. partii (w 2011 r. – 9,4 proc.);
- nieprawidłowe oznakowanie – 15,6 proc. partii (w 2011r. – 13,2 proc.);
- niezgodną z deklarowaną zawartość netto – 1,3 proc. próbek (w 2011 r. – 1,6 proc.);
- „przeterminowanie” – 9,0 proc. partii (w 2011 r. – 10,6 proc.), przy czym partie zakwestionowane stanowiły często pojedyncze sztuki.

W porównaniu do wyników kontroli za 2011 r. nieznacznie zmniejszył się procentowy udział towarów przeterminowanych oraz towarów o niewłaściwej jakości, wzrósł natomiast procentowy udział towarów z nieprawidłowym oznakowaniem.

2.3.2.1. Jakość produktów żywnościowych – badania organoleptyczne i fizykochemiczne

Oceny jakości środków spożywczych dokonano na podstawie badań cech organoleptycznych, parametrów fizykochemicznych i składu surowcowego w odniesieniu do wymagań przepisów wspólnotowych i krajowych oraz deklaracji producenta.

Badania przeprowadzano głównie w laboratoriach urzędowej kontroli żywności należących do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Część badań organoleptycznych (np. w przypadku pieczywa, owoców i warzyw, elementów mięsa i drobiu oferowanych „luzem”) oraz odnoszących się do sprawdzenia masy (np. w przypadku jaj) lub objętości (np. napojów alkoholowych w gastronomii) przeprowadzana była bezpośrednio w kontrolowanych placówkach.

W 2012 r. zbadano jakość:

⁴ podane poniżej odsetki zakwestionowanych partii odnoszą się do liczby partii ocenionych w danym zakresie

- 4 862 partii towarów żywnościowych (w 2011 r. – 6 060);
- 3 001 partii surowców i wyrobów w gastronomii (w 2011 r. – 1 440).

Niewłaściwą jakość stwierdzono w przypadku:

- 548 partii towarów żywnościowych, tj. 11,3 proc. (w 2011 r. – 10,9 proc.);
- 82 partii surowców i wyrobów w gastronomii, tj. 2,7 proc. (w 2011 r. – 3,3 proc.).

Odsetek liczby partii zakwestionowanych w liczbie partii zbadanych wybranych rodzajów produktów przedstawia się następująco.

Tabela nr 1

Lp.	Wybrane grupy środków spożywczych sprawdzone w zakresie jakości	Liczba partii		proc. (3:2)
		zbadanych	zakwestionowanych	
	1	2	3	4
1.	Masło	172	65	37,8
2.	Mleko i przetwory mleczne (bez masła)	545	115	21,1
3.	Mrożonki (wyr. kulinarne, owocowe i warz.)	326	66	20,2
4.	Ryby i przetwory rybne	377	76	20,2
	<i>w tym konserwowane sardynki, tuńczyk i bonito</i>	44	7	15,9
5.	Jaja spożywcze	22	4	18,2
6.	Przetw. owocowe i warzyw. (bez mrożonek)	138	22	15,9
7.	Wyroby cukiernicze	189	24	12,7
	<i>w tym kakaowe i czekoladowe</i>	66	20	30,3
8.	Wyroby garmazeryjne	105	11	10,5
	w tym gotowe dania	88	8	9
9.	Orzechy, przekąski (snacki, chipsy, itd.)	88	9	10,2
10.	Przetwory zbożowe	197	20	10,1
11.	Oliwa z oliwek	20	2	10
12.	Mięso i przetwory mięsne	870	80	9,2
	<i>w tym mięso wołowe (i cielęce)</i>	50	11	22
13.	Kawa, herbata, herbatki	100	7	7
14.	Drób i przetwory drobiowe	139	9	6,5
15.	Zupy, buliony, sosy (bez sosów przyprawowych)	36	1	2,8
16.	Produkty w gastronomii, w tym:	3001	82	2,7
	<i>napary kawowy</i>	55	16	29,1
	<i>napoje alkoholowe</i>	144	12	8,3
	<i>wyroby kulinarne</i>	1433	51	3,6
17.	Napoje bezalkoholowe	73	1	1,4
18.	Pieczyno i wyroby piekarskie	265	2	0,7

Źródło: opracowanie Departament Inspekcji Handlowej UOKiK na podstawie danych przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty IH

Należy zaznaczyć, że przedstawiony w tabeli odsetek zakwestionowanych towarów odnosi się do wyrobów poddanych badaniom, a nie do wszystkich znajdujących się w obrocie. Nie jest on reprezentatywny dla całej branży, gdyż do badań laboratoryjnych w pierwszej kolejności pobierane były próbki towarów, co do których istniało podejrzenie, iż nie spełniały wymagań jakościowych, rzadziej próbki pobierano z losowo wybieranych produktów. W większości kontrolowanych produktów odchylenie parametrów jakościowych było niewielkie, ale były również i takie produkty, w których badane parametry w sposób znaczący (a nawet rażąco) odbiegały od określonych w przepisach standardów lub deklarowanych przez producentów. Stwierdzano nierzadko także produkty zafałszowane np. poprzez podanie w oznakowaniu nazwy niezgodnej z przepisami dotyczącymi jakości handlowej albo niezgodnej z prawdą.

Do najczęściej stwierdzanych nieprawidłowości należały:

- w mleku i przetworach mlecznych (w tym w maśle) – wady organoleptyczne (np. w maśle konsystencja krucha, rozpadająca się, smak i zapach nieczysty, obcy, wyczuwalny posmak tłuszczu obcego; w serze konsystencja zbyt miękka, plastyczna, smak i zapach lekko gorzki), zawyżona zawartość wody i suchej masy beztłuszczowej w maśle, obecność tłuszczu obcego i steroli pochodzenia roślinnego w maśle i serach, niezgodna z deklaracją zawartość tłuszczu i białka w serach, śmietanie; w przetworach z mleka koziego i owczego – wady organoleptyczne (np. widoczne wykwity pleśni w serku naturalnym kozim), obecność kazeiny krowiej i DNA pochodzącego od krowy, obecność niewykazanej w składzie substancji konserwującej lub soli, niezgodna z deklaracją zawartość tłuszczu i białka;
- w mrożonkach (wyr. kulinarnych, owocowych i warzywnych) – niewłaściwe cechy organoleptyczne (np. obecność śliwek robaczywych z larwami i śladami ich żerowania, barwa mięszo mało charakterystyczna, brązowa u nasady owoców i od strony pestki, konsystencja owoców po przygotowaniu według sposobu podanego na opakowaniu wyraźnie osłabiona, mazista, rozpadająca się, nietypowa dla śliwek), obniżona zawartość nadzienia lub zadeklarowanych składników, brak wykazanej w składzie wołowiny, obecność wieprzowiny, podczas gdy w składzie zadeklarowano udział jedynie wołowiny, obniżona zawartość tłuszczu lub białka w stosunku do deklaracji podanej na opakowaniu w tabeli wartości odżywczej;
- w rybach i przetworach rybnych – niewłaściwe cechy organoleptyczne (np. barwa mięsa ciemnobrunatna do brązowej, sucha i twarda tekstura oraz wyraźnie gorzki smak), niedokładne wypatroszenie surowca rybnego, wyższa od deklarowanej zawartość glazury (warstwy lodu w rybach mrożonych glazurowanych), zaniżona masa netto ryby po odcieku lub zaniżony udział procentowy ryby w opakowaniu, obecność niewykazanej w składzie substancji słodzącej lub konserwującej, obniżona lub zawyżona zawartość tłuszczu, obniżona zawartość białka w stosunku do deklaracji podanej na opakowaniu w tabeli wartości odżywczej;
- w jajach spożywczych – niewłaściwa klasyfikacja wagowa jaj;
- w przetworach owocowych i warzywnych – niewłaściwe cechy organoleptyczne, (np. konsystencja zżelowana w konfiturze, znaczna ilość nieoddzielonej skórki w pomidorach całych bez skórki), brak zadeklarowanych składników (np. białej kapusty,

kukurydzy i pędów bambusa w sałatce azjatyckiej), obniżona masa netto składników stałych po odcieku;

- w wyrobach cukierniczych (łącznie z czekoladowymi) – niewłaściwe cechy organoleptyczne, zawyżona zawartość ekwiwalentów tłuszczu kakaowego w kuwerturze, obecność niewykazanych ekwiwalentów tłuszczu kakaowego w kuwerturze, obniżona zawartość tłuszczu mlecznego w kuwerturze, obecność niezadeklarowanego tłuszczu mlecznego, obniżona zawartość składników wymienionych w nazwie wyrobu (np. nadzienia w czekoladzie z nadzieniem marcepanowym), obniżona lub zawyżona zawartość białka w stosunku do deklaracji podanej na opakowaniu w tabeli wartości odżywczej;
- w wyrobach garmażeryjnych – niższa od zadeklarowanej w oznakowaniu zawartość głównego składnika (np. flaków we flaczkach w rosole, pieczarek w gotowej zupie pieczarkowej z mięsem indyka), zaniżona zawartość białka i tłuszczu (w pulpetach drobiowo-wieprzowych w sosie pomidorowym w gołąbkach w sosie pomidorowym);
- w orzechach i przekąskach – wady organoleptyczne (np. w przypadku paluszków makowych wyczuwalny stęchły zapach i posmak, w chipsach ziemniaczanych obecność dużej ilości chipsów o ciemnobrunatnych i czarnych przebarwieniach, gdy na opakowaniach uwidoczniło się chipsy o złocistej jednolitej barwie i umieszczono informacje: „Przygotowujemy je z najlepszych polskich ziemniaków” oraz „Jakość i smak gwarantowane”), zawyżona zawartość soli w orzeszkach ziemnych, solonych, smażonych;
- w przetworach zbożowych (łącznie z mąką ziemniaczaną) – niewłaściwe cechy organoleptyczne (np. barwa makaronu niejednolita z białymi plamkami, zapach ryżu wyraźnie stęchły), brak lub obniżona zawartość zadeklarowanych składników (np. obecność mąki makaronowej z pszenicy innej niż durum, obniżona zawartość jaj w makaronie jajecznym, mieszanki owocowej w musli tropikalnym), obniżona lub zawyżona zawartość tłuszczu w stosunku do deklaracji podanej na opakowaniu w tabeli wartości odżywczej;
- w oliwie z oliwek - w oliwie najwyższej jakości z pierwszego tłoczenia stwierdzono wyższe wartości gęstości optycznej K_{232} , K_{270} i Delta-K niż wymagane przepisami, w oliwie z wytłoczn z oliwek - nieznacznie niższą zawartość β -sitosterolu;
- w surowym mięsie i surowych wyrobach mięsnych (łącznie z drobiowymi) – wady organoleptyczne (np. barwa mięsa mielonego wieprzowego nietypowa, niejednolita w całej masie), obecność folii, zawyżona zawartość tkanki łącznej, obecność gatunków mięsa pochodzącego z innych zwierząt (wieprzowiny i drobiu w mięsie mielonym wołowym, drobiu w mięsie mielonym wieprzowym, wieprzowiny w wyrobie z indyka), podwyższona zawartość tłuszczu, zbyt wysoka zawartość soli, obecność związków fosforu dodanego, azotanów i azotynów, których nie wykazano w składzie surowych wyrobów mięsnych;
- w przetworach mięsnych – wady organoleptyczne (np. obecność kawałków chrząstek i ścięgien, konsystencja mazista, kleista w konserwie typu mielonka, niewłaściwy zapach, nieczysty, wskazujący na zepsucie wołowiny w sosie własnym), obecność innego gatunku mięsa niż zadeklarowano w oznakowaniu (np. drobiu w kabanosach wieprzowych), brak wykazanego w składzie mięsa wołowego (np. w parówkach, w

których zadeklarowano 18 proc. wołowiny), obecność fosforu dodanego, którego nie wykazano w składzie (przy jednoczesnej deklaracji na opakowaniu „nie zawiera fosforanów”), niższy od zadeklarowanego wsad surowców mięsno-tłuszczowych, obniżona lub zawyżona zawartość tłuszczu, obniżona zawartość białka w stosunku do deklaracji podanej na opakowaniu w tabeli wartości odżywczej, zbyt wysoka zawartość soli;

- w herbacie i kawie – niewłaściwe cechy organoleptyczne (smak i zapach wyraźnie osłabiony, mało aromatyczny, słodkawy, mało charakterystyczny dla kawy naturalnej rozpuszczalnej), zawyżona zawartość całkowitej glukozy w kawie, obecność zanieczyszczeń organicznych w herbacie (np. drobnych kawałków kory, łupin, zdrewniałych łodyg, włókien lub nasion, fragmentów metalu, szkła lub kamyków);
- w zupach, bulionach, sosach – niższa od zadeklarowanej w oznakowaniu zawartość głównego składnika (pieczarek w gotowej zupie pieczarkowej z mięsem indyka);
- w wyrobach kulinarnych, napojach alkoholowych, naparach kawy w zakładach gastronomicznych – zaniżona w stosunku do deklaracji masa potraw oraz zawartość składników głównych takich jak mięso, zaniżona zawartość alkoholu w drinkach lub objętość podawanych alkoholi, zastępowanie droższych, renomowanych składników tańszymi (np. sera Feta w sałatce greckiej serem sałatkowo-kanapkowym), obniżona zawartość alkoholu w drinkach, obniżoną zawartość farszu w pierogach z mięsem lub z kapustą i grzybami, brak grzybów w farszu, obniżona zawartość ekstraktu w naparze kawy, brak mięsa baraniego w szaszłykach z baraniną.

Ponadto w wyniku badań laboratoryjnych środków spożywczych opatrzonych oświadczeniami żywieniowymi stwierdzano: przekroczoną dopuszczalną zawartość cukrów w produktach z zamieszczonym oświadczeniem żywieniowym „nie zawiera cukrów” lub „bezcukrowe”, przekroczoną dopuszczalną zawartość tłuszczu w produktach z zamieszczonym na opakowaniu oświadczeniem żywieniowym „beztłuszczowe”, niezgodną z zamieszczonym oświadczeniem żywieniowym „lekki” zawartość tłuszczu.

Przyczynami nieprawidłowości stwierdzanych w produktach było m.in.: niewłaściwe prowadzenie procesów technologicznych, niewłaściwa jakość użytych surowców lub ich podmiana na tańsze substytuty, nieprawidłowe przechowywanie surowców i gotowych produktów, niezgodne z przepisami stosowanie substancji dodatkowych. W części przypadków stwierdzone niezgodności wskazywały na celowe zafałszowywanie, o czym świadczyła np. wykryta laboratoryjnie obecność tańszego gatunku mięsa w wyrobach mięsnych deklarowanych jako jednoskładnikowe, obecność tłuszczu innego niż mleczny w maśle i serach lub podmiana w czekoladach tłuszczu kakaowego na jego ekwiwalent pochodzący z innych roślin niż kakaowiec.

2.3.2.2. Zawartość netto środków spożywczych

Podczas badań laboratoryjnych sprawdzono zawartość netto ocenianych produktów. Niższą od deklarowanej przez producenta zawartość netto stwierdzono w odniesieniu do 111 próbek z 8 434, co stanowiło 1,3 proc. skontrolowanych w tym zakresie. Ustalenia te nie obejmują weryfikacji klasy wagowej jaj (podanej w punkcie 2.3.2.1.) traktowanej jako niezgodność z jakością.

2.3.2.3. Prawidłowość oznakowania środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

Łącznie w 2012 r. oceniono oznakowanie 60 996 partii środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością (w 2011 r. – 58 438 partii). Ze względu na stwierdzone nieprawidłowości zakwestionowano 9 427 partii, tj. 15,5 proc. (w 2011 r. – 13,1 proc.), w tym 16,3 proc. środków spożywczych i 0,1 proc. materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością.

Odsetek liczby partii zakwestionowanych w liczbie partii zbadanych wybranych grup produktów objętych kontrolami planowymi i nieplanowymi przedstawia się następująco:

Tabela nr 2

Lp.	Wybrane grupy środków spożywczych sprawdzone w zakresie oznakowania	Liczba partii		proc. (3:2)
		zbadanych	zakwestionowanych	
	1	2	3	4
1.	Drób i przetwory drobiowe	1 767	825	46,7
2.	Mięso i przetwory mięsne	11 435	5 274	46,1
	<i>w tym mięso wołowe (i cielęce)</i>	313	68	21,7
3.	Pieczyno i wyroby piekarskie (w tym ciasta, ciastka w cukierniach)	2 854	1 096	38,4
4.	Miód	47	18	38,3
5.	Produkty rolnictwa ekologicznego	40	13	32,5
6.	Żywność specjalnego przeznaczenia żywieniowego	277	77	27,8
7.	Chronione produkty regionalne i tradycyjne	34	9	26,5
8.	Ryby i przetwory rybne	2 438	595	24,4
	<i>w tym sardynki, tuńczyk, bonito</i>	152	12	7,9
9.	Jaja spożywcze	1 039	139	13,4
10.	Wyroby garmazeryjne	588	55	9,4
	<i>w tym gotowe dania</i>	382	45	11,8
11.	Mrozonki (wyroby kulinarne, owocowe, warzywne)	1 203	89	7,4
12.	Wyroby cukiernicze	6 023	317	5,3
	<i>w tym wyroby kakaowe i czekoladowe</i>	290	6	2,1
13.	Oleje i tłuszcze jadalne	1 231	58	4,7
	w tym:			
	"miksiy"	28	5	17,9
	margaryna	130	17	13,1

	<i>oliwa z oliwek</i>	146	11	7,5
	<i>masło</i>	267	11	4,1
14.	Orzechy i przetwory z orzechów, przekąski (np. chipsy, paluszki)	541	19	3,5
15.	Przetwory zbożowe	1 978	90	4,6
16.	Kawa, herbata, herbatki	1 516	55	3,6
17.	Przetwory owocowe i warzywne (bez mrożonek)	2 710	64	2,4
	<i>w tym dżemy, konfitury, marmolady itp.</i>	56	10	17,9
18.	Mleko i przetwory mleczne (bez masła)	6 801	140	2,1
19.	Napoje bezalkoholowe	1 600	27	1,7
20.	Zioła i przyprawy (w tym typu maggi, czosnkowy, sojowy, ocet)	1 965	21	1,1
21.	Koncentraty spożywcze	2 637	26	1,0
22.	Zupy, buliony, sosy (bez sosów przyprawowych)	680	4	0,6
23.	Majonezy, musztarda i inne dodatki	760	2	0,3
24.	Napoje alkoholowe	1 213	3	0,2

Źródło: opracowanie Departament Inspekcji Handlowej UOKiK na podstawie danych przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty IH

W 2012 r. po raz pierwszy kontrole Inspekcji Handlowej zostały ukierunkowane na oznakowanie nie tylko żywności opakowanej, ale i produktów spożywczych sprzedawanych bez opakowań lub pakowanych przy sprzedaży („luzem”). Kontrole wykazały, że nieprawidłowości w zakresie oznakowania dotyczyły częściej produktów luzem niż opakowanych, pomimo że w przypadku tej drugiej formy sprzedaży przepisy są dużo bardziej wymagające. Z wyników planowych kontroli prawidłowości oznakowania środków spożywczych opakowanych i nieopakowanych za 2012 rok został sporządzony raport⁵.

Do najpoważniejszych lub najczęstszych nieprawidłowości w oznakowaniu opakowań produktów poddanych ocenie należało:

- użycie nazwy mylącej co do rodzaju produktu, nieadekwatnej do składu (wskazanego w wykazie składników), stosowanie podwójnego – sprzecznego nazewnictwa lub niepodawanie nazwy rodzajowej w ogóle,
- umieszczanie na opakowaniu nieprawdziwych informacji opisujących produkt,

⁵ Raport oznakowanie produktów żywnościowych w świetle kontroli przeprowadzonych przez Inspekcję Handlową opublikowany w marcu 2013 roku na stronie internetowej UOKiK: http://uokik.gov.pl/raporty_z_kontroli_inspekcji_handlowej.php

- stosowanie sugestywnej szaty graficznej opakowań z wizerunkami składników i wyeksponowanymi napisami wskazującymi na rodzaj użytych surowców, których w rzeczywistości nie było w produkcie albo były w minimalnych ilościach, nieupoważniających do podkreślania ich w oznakowaniu,
- sugerowanie szczególnych właściwości, mimo iż produkt nie różnił się od podobnych,
- niepodawanie ilościowej zawartości składników występujących w nazwach wyrobów,
- nierzetelny wykaz składników, w tym pomijanie informacji o składzie składnika złożonego,
- nieprawidłowości w znakowaniu wartością odżywczą, np. podanie niepełnego wykazu składników odżywczych, nieprawidłowa kolejność składników w wykazie,
- niespełnienie wymagań ustanowionych przepisami szczególnymi dla danej grupy produktów.

Nieprawidłowości w oznakowaniu produktów nieopakowanych stwierdzano najczęściej w przypadku produktów, dla których przepisy prawa wymagają oznakowania w szerszym zakresie aniżeli tylko nazwa środka spożywczego (tj. wędlin, jaj, mięsa drobiowego i wołowego, pieczywa, ryb). Ponadto częstym uchybieniem, występującym w przypadku prawie wszystkich grup towarowych, było oznakowanie w sposób niepełny, niezapewniający podstawowej wiedzy o rodzaju środka spożywczego (np. oznakowanie ograniczone tylko do marki handlowej). Mniej powszechnym problemem, ale istotnym z perspektywy konsumenta, stanowiło nierzetelne oznakowanie produktów luzem, zawierające nieprawdziwe dane o produkcie lub nierzetelna prezentacja produktu. Stwierdzono również, że konsumenci nie byli informowani o obecności alergenów w oferowanych produktach.

2.3.2.4. Aktualność terminów przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości

Podczas kontroli sprawdzono aktualność terminów przydatności do spożycia lub dat minimalnej trwałości 144 791 partii środków spożywczych, stwierdzając przeterminowanie w przypadku 12 912 partii, tj. 8,9 proc. ocenionych (w 2011 r. – 10,6 proc.).

Na zakwestionowane partie niejednokrotnie składały się pojedyncze sztuki produktów.

Najczęściej przeterminowane towary znajdowano w grupach: miksów do smarowania pieczywa (29,6 proc.), produktów rolnictwa ekologicznego (22,2 proc.), orzechów, przetworów z orzechów i przekąsek (22,1 proc.), koncentratów spożywczych (16,9 proc.) zup, bulionów i sosów (16,3 proc.), margaryn (14,3 proc.) oraz ziół i przypraw (13,4 proc.).

Najwięcej tego rodzaju nieprawidłowości ujawniono w tradycyjnych placówkach detalicznych, gdzie zakwestionowano 10,1 proc. partii.

2.3.2.5. Karma przeznaczona dla zwierząt domowych

W 2012 r. przeprowadzono 128 kontroli karmy przeznaczonej dla zwierząt domowych (w tym 77 w ramach ogólnopolskiej kontroli planowej). Ogółem oceniono 611 partii, kwestionując łącznie 222 partie (36,3 proc.). Zastrzeżenia Inspekcji Handlowej dotyczyły:

- niezgodnego z przepisami oznakowania opakowań karmy (np. brak informacji o gatunku/kategorii zwierząt, dla których przeznaczona jest pasza, oznakowanie wyłącznie w języku obcym, niepełne dane podmiotu odpowiedzialnego za

etykietowanie) – zakwestionowano 31,2 proc. partii ocenionych w zakresie prawidłowości oznakowania,

- niewłaściwej jakości, głównie brak składników pochodzenia zwierzęcego zadeklarowanych w oznakowaniu (baraniny, wołowiny) – zakwestionowano 43,2 proc. przebadanych partii,
- nieprzestrzegania wskazanych na opakowaniu minimalnych okresów przechowywania – w przypadku 12,4 proc. partii sprawdzonych pod tym kątem.

2.3.2.6. Legalność działania przedsiębiorców

We wszystkich kontrolowanych placówkach handlowych oferujących żywność dokonano identyfikacji przedsiębiorcy i sprawdzono zgodność zakresu i rodzaju prowadzonej działalności ze zgłoszeniem do odpowiednich organów, nie stwierdzając, poza pojedynczymi, przypadkami naruszeń w zakresie prawa żywnościowego. Sprawdzono również przestrzeganie zasady identyfikowalności produktu „krok wstecz i krok do przodu”, to jest możliwości śledzenia sprowadzanych oraz odsprzedawanych towarów (z wyjątkiem sprzedaży konsumentom finalnym) – nie stwierdzając istotnych nieprawidłowości.

2.3.2.7. Inne kontrole, w tym obrotu wyrobami alkoholowymi i tytoniowymi (nie obejmujące prawa żywnościowego)

W miejscach obrotu środkami spożywczymi w zakresie handlu detalicznego przeprowadzono kontrole w odniesieniu do innych regulacji niż prawo żywnościowe, które miały na celu sprawdzenie rzetelności obsługi konsumentów (poprzez zakup kontrolny), prawidłowości uwidaczniania cen, legalizacji przyrządów pomiarowych, legalności działania. Zagadnienia te badano w szczególności w ramach czterech kontroli planowych, tj. sprawdzano rzetelność organizowania promocji przy sprzedaży żywności w okresie poprzedzającym Święta Wielkanocne oraz przeprowadzono kontrolę sklepów oferujących produkty żywnościowe przez Internet. Kontrole podjęto także w placówkach detalicznych i gastronomicznych funkcjonujących na stacjach paliw i przy trasach przemieszczania się kibiców w związku z Mistrzostwami Europy w piłce nożnej oraz w obiektach handlowych i gastronomicznych w miastach rozgrywek meczów, głównie w okolicach „stref kibica”.

W zakresie funkcjonowania placówek przeprowadzono 6 422 kontrole, stwierdzając różnego rodzaju nieprawidłowości w 4 486 z nich (69,9 proc.). Należy dodać, że 2 137 kontrole zostały przeprowadzone w związku ze skargami konsumentów, a także innymi doniesieniami o nieprawidłowościach, 838 zrealizowano w ramach tematów kontroli wynikających z rocznego planu kontroli Inspekcji Handlowej na 2012 r.

Ujawnione w tym zakresie nieprawidłowości polegały przede wszystkim na:

- nieprawidłowym oznaczaniu towarów cenami (głównie braku cen jednostkowych lub ich nieprawidłowym wyliczeniu oraz braku informacji o ilościach nominalnych potraw i napojów oferowanych w placówkach gastronomicznych);
- nierzetelnym informowaniu o korzyściach, jakie klienci mogą osiągnąć kupując promowany produkt: ceny podane jako dotychczas obowiązujące nie obowiązywały bezpośrednio przed promocją lub były identyczne jak przed promocją lub zdarzało się, że były to fikcyjne ceny dla produktów, które pojawiły się w obrocie po raz pierwszy.

Stwierdzono również, że produkty sprzedawane w zestawach promocyjnych nie zawsze oferowane były po tak korzystnej cenie jak sugerowano w oznakowaniu, gdyż za „darmowy” dodatek należało jednak zapłacić pewną kwotę. Także produkt z dodatkiem „gratis” w tym samym opakowaniu, kosztował w niektórych przypadkach więcej niż produkt bez „gratisu”;

- stosowaniu przyrządów pomiarowych z nieaktualnymi lub nieczytelnymi cechami legalizacji;
- niezgłoszeniu organowi ewidencyjnemu zmiany danych objętych wpisem do ewidencji lub rejestru oraz prowadzenie działalności niezgodnie z wpisem do ewidencji;
- w przypadku sklepów internetowych, na naruszeniu przepisów w zakresie uwidaczniania cen oraz obowiązku informowania o prawach konsumentów przy zawieraniu umowy na odległość.

W 2012 roku Inspekcja Handlowa kontynuowała kontrole przestrzegania niektórych przepisów regulujących obrót wyrobami alkoholowymi i tytoniowymi, zawartych przepisach:

- wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r., Nr 1356 z późn. zm.),
- podatku akcyzowym (Dz. U. z 2011 r., Nr 108, poz. 626 z późn. zm.),
- ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 1996 r., Nr 10, poz. 55 z późn. zm.).

Celem tych kontroli było egzekwowanie zakazów i nakazów wynikających z ww. aktów prawnych oraz eliminowanie z rynku wyrobów alkoholowych i tytoniowych pochodzących z nielegalnych źródeł, stwarzających potencjalne zagrożenie dla zdrowia lub życia konsumentów. Część kontroli przeprowadzono przy współudziale Policji i Służby Celnej.

Kontrole podejmowano przede wszystkim u przedsiębiorców, co do których istniało uzasadnione podejrzenie wystąpienia nieprawidłowości, ponadto w oparciu własne rozeznania, ustalenia wcześniejszych kontroli, zgłoszenia konsumentów, prokuratury, straży miejskich i organów wydających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

W zakresie przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przeprowadzono łącznie 923 kontroli (w 2011 roku – 1 010 kontroli), w tym 548 w punktach sprzedaży detalicznej, 224 – gastronomicznej i 151 – hurtowej. Nieprawidłowości stwierdzono w 160 placówkach, tj. w 17,3 proc. skontrolowanych (w 2010 roku – w 14,3 proc.), w tym w 83 placówkach detalicznych, 71 lokalach gastronomicznych i 6 hurtowniach.

W czasie prowadzonych działań ujawniono m.in.:

- prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych bez wymaganych zezwoleń (w tym prowadzenie sprzedaży w innym zakresie niż określono w zezwoleniach) w 40 placówkach (22 detalicznych, 17 gastronomicznych i 1 hurtowni),
- inne nieprawidłowości takie jak: brak wywieszek informujących o szkodliwości spożywania alkoholu w 103 placówkach (54 detalicznych i 49 gastronomicznych), nie okazanie dowodów zakupu na oferowane napoje alkoholowe w 8 placówkach (2 detalicznych i 6 gastronomicznych), zaopatrywanie się 8 przedsiębiorców w wyroby

alkoholowe poza magazynami hurtowymi, prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych przedsiębiorcom, którzy nie posiadali zezwoleń na obrót detaliczny w 4 hurtowniach, prowadzenie niedozwolonej reklamy lub promocji napojów alkoholowych w 3 placówkach detalicznych, niedopełnienie obowiązku powiadomienia organu zezwalającego o zmianach stanu faktycznego i prawnego przez 2 przedsiębiorców, a także pojedyncze przypadki prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych poza wydzielonym stoiskiem oraz sprzedaży napojów alkoholowych na kredyt.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami: nałożono 104 mandaty karne, skierowano 4 wnioski o ukaranie do sądów rejonowych, wszczęto 31 dochodzeń uproszczonych i skierowano akty oskarżenia do sądów rejonowych, przekazano 22 sprawy do prokuratur rejonowych oraz skierowano 30 informacji do urzędów miejskich, 10 do organów kontroli skarbowej, 3 do urzędów marszałkowskich i 1 do Ministerstwa Gospodarki. Ponadto, wydano 5 zarządzeń wstrzymujących sprzedaż napojów alkoholowych.

Kontrole dotyczące przestrzegania przepisów o oznaczaniu wyrobów alkoholowych i tytoniowych znakami skarbowymi akcyzy przeprowadzono w 741 jednostkach handlowych (w 2011 roku – w 865), w tym w 494 placówkach detalicznych, 110 lokalach gastronomicznych i 137 hurtowniach. Sprawdzano 7 735 partii wyrobów alkoholowych i 3 248 partii wyrobów tytoniowych. Nieprawidłowości dotyczące 42 partii, w tym 24 partii wyrobów alkoholowych i 18 partii wyrobów tytoniowych stwierdzono w 8 placówkach detalicznych i 2 zakładach gastronomicznych. Polegały one na oferowaniu wyrobów alkoholowych i tytoniowych bez jakichkolwiek oznaczeń, bez znaków akcyzy, bądź opatrzonych banderolą, która straciła ważność. Na podstawie powyższych ustaleń skierowano 6 informacji do urzędów celnych, 2 do urzędów miejskich i 1 do urzędu skarbowego, a także przekazano 4 sprawy do komend policji.

Prawidłowość obrotu wyrobami tytoniowymi w zakresie przestrzegania postanowień ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych sprawdzono podczas 578 kontroli (w 2011 roku – 696 kontroli), przeprowadzonych w 458 placówkach detalicznych, 87 lokalach gastronomicznych i 33 hurtowniach. Nieprawidłowości stwierdzono w 26 placówkach (w 2011 roku – w 34), w tym w 20 placówkach detalicznych i 6 zakładach gastronomicznych. Polegały one głównie na prowadzeniu działań noszących znamiona reklamy lub promocji wyrobów tytoniowych, sprzedaży papierosów luzem bez opakowania oraz niepodaniu informacji o zakazie sprzedaży wyrobów tytoniowych osobom do lat 18 lub zakazie palenia tytoniu na danym terenie. Wyniki kontroli dały podstawę do skierowania 7 wniosków o ukaranie do sądów rejonowych i 11 spraw do prokuratur rejonowych.

2.4. Wykorzystanie ustaleń kontroli

W wyniku kontroli Inspekcja Handlowa:

- wydała 2 574 decyzji,
- wystosowała do przedsiębiorców 4 363 żądania o usunięcie nieprawidłowości,
- skierowała 680 zawiadomień do organów ścigania,
- nałożyła 7 710 mandatów karnych na łączną kwotę 1 323,74 tys. zł,
- skierowała 343 wniosków do sądów o ukaranie sprawców popełnienia wykroczeń, czego wynikiem było orzeczenie grzywny w kwocie 101,44 tys. zł,
- przekazała 2 940 spraw do innych organów.

2.4.1. System oceny zgodności

Z powodu niespełniania przez wyroby wymagań zasadniczych, wojewódzcy inspektorzy Inspekcji Handlowej wydali 109 decyzji (w 2011 r. – 125 decyzji) na podstawie art. 40k ust. 1 ustawy o systemie oceny zgodności, zakazujących kontrolowanym podmiotom tymczasowego dalszego ich przekazywania użytkownikowi, konsumentowi lub innemu sprzedawcy. Zgodnie z art. 40k ust. 2 ww. ustawy w przypadku stwierdzenia niezgodności z wymaganiami, niepowodujących poważnego zagrożenia, organ wyspecjalizowany może zwrócić się do właściwego producenta, jego upoważnionego przedstawiciela, importera lub dystrybutora o usunięcie niezgodności lub wycofanie wyrobu z obrotu lub z użytku oraz przedstawienie dowodów podjętych działań w terminie określonym przez organ wyspecjalizowany.

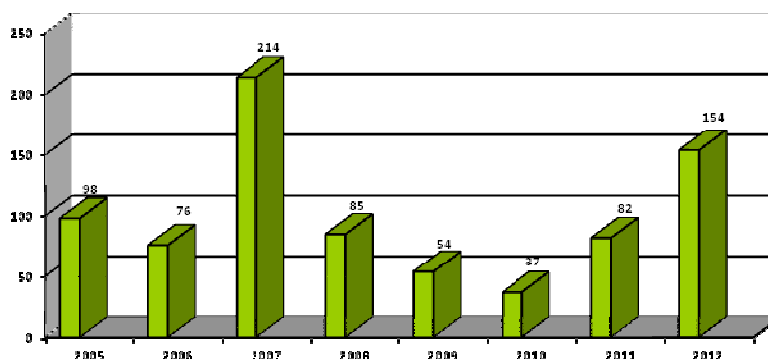
Do Prezesa UOKiK przekazano akta kontroli 307 spraw dot. wyrobów niespełniających zasadniczych wymagań (w 2011 r. było to 301 spraw), m.in.: zabawek, maszyn, opraw oświetleniowych, kasków i ochraniaczy, przedłużaczy i drobnego sprzętu AGD. Po dokonaniu analizy przesłanych akt przez Departament Nadzoru Rynku UOKiK, w 65 przypadkach odmówiono wszczęcia postępowania, ze względu na brak wystarczających przesłanek.

Z uwagi na podjęcie przez przedsiębiorców w toku prowadzonych postępowań administracyjnych dobrowolnych działań naprawczych (dobrowolne wycofanie wyrobu z obrotu lub usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości), wydano 205 decyzji umarzających postępowanie administracyjne (w 2011 r. – 216 decyzji).

Natomiast w przypadku 39 wyrobów, w których podmiot wprowadzający wyrób do obrotu nie podjął żadnych działań naprawczych, wydano decyzje nakazujące wycofanie z obrotu na podstawie art. 41c ust. 3 ustawy o systemie oceny zgodności (w 2011 r. wydano 48 decyzji).

Do rejestru wyrobów niezgodnych z zasadniczymi, szczegółowymi lub innymi wymaganiami wpisano 154 wyroby, w tym głównie sprzęt elektryczny (82 wyroby) i zabawki (15 wyrobów).

Wykres 12. Wpisy w rejestrze wyrobów niezgodnych z zasadniczymi, szczegółowymi lub innymi wymaganiami w latach 2005-2012

Źródło: opracowanie Departamentu Nadzoru Rynku UOKiK

2.4.2. Ogólne bezpieczeństwo produktów

W wyniku przeprowadzonych badań organoleptycznych lub badań laboratoryjnych, zakwestionowano 341 partii ze względu na stwierdzenie prawdopodobieństwa, że produkty nie są bezpieczne (pomimo zmniejszonej liczby kontroli i produktów o 15,2 proc. więcej niż w 2011 roku). W przypadku 2 024 partii produktów (23,6 proc. ogółem zbadanych) zakwestionowano brak lub niepełne oznaczenia dotyczące bezpiecznego użytkowania produktu albo informacji o zagrożeniach jakie produkt może stwarzać.

W związku z uchybieniami w zakresie ostrzeżeń i informacji odnoszących się do bezpiecznego użytkowania produktów wydano 5 decyzji na podstawie art. 19 ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów, co stanowi 25 proc. więcej w porównaniu do roku 2011.

W 2012 r. wojewódzkie inspektoraty Inspekcji Handlowej przekazały Prezesowi UOKiK 110 akt i protokołów kontroli.

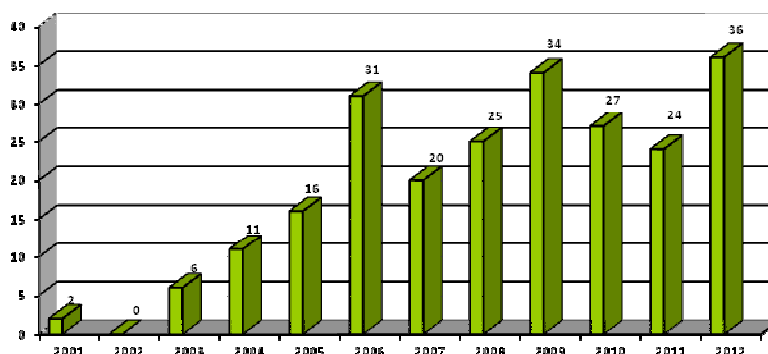
W przypadku stwierdzenia znacznego prawdopodobieństwa, że produkt nie jest bezpieczny, Prezes UOKiK wszczyna postępowanie administracyjne. W omawianym okresie Prezes UOKiK prowadził 179 postępowań administracyjnych, natomiast w 171 przypadkach podjął czynności wyjaśniające, podjęte także w związku ze skargami konsumentów i zgłoszeniami przedsiębiorców.

W 19 sprawach w drodze decyzji administracyjnych nałożone zostały na przedsiębiorców obowiązki polegające na nakazie wyeliminowania zagrożeń stwarzanych przez produkty, wycofaniu z rynku czy też ostrzeżeniu konsumentów. W 89 przypadkach z uwagi na wyeliminowanie przez przedsiębiorców zagrożeń postępowania zostały umorzone.

W wyniku działań podjętych przez WIIH w związku z naruszeniem przepisów ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów Prezes UOKiK nałożył również na przedsiębiorców 26 kar pieniężnych na łączną kwotę 144 000 zł.

Do rejestru produktów niebezpiecznych wpisano 36 produktów. Najwięcej z nich to imitacje produktów spożywczych (20), dalej w kolejności drabiny (4) i zapalniczki (4).

Wykres 13. Wpisy w rejestrze produktów niebezpiecznych w latach 2001-2012

Źródło: opracowanie Departamentu Nadzoru Rynku UOKiK

2.4.3. System szybkiego powiadamiania o wyrobach niebezpiecznych RAPEX

System RAPEX działa za pomocą sieci punktów kontaktowych, który w Polsce znajduje się w UOKiK. Jednym z najważniejszych organów realizującym zadania w zakresie weryfikacji i nadzoru rynku na podstawie informacji otrzymanych za pomocą systemu RAPEX jest Inspekcja Handlowa. Inspektorat IH podejmuje działania na podstawie zlecenia kontroli, w związku z notyfikacjami utworzonymi w systemie RAPEX. Zlecenie jest wystawione na podstawie art. 9 ustawy o IH oraz, w zależności od rodzaju produktu i zgłoszonego zagrożenia, na podstawie art. 16 ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów lub art. 39 ust. 2 pkt 2 . ustawy o systemie oceny zgodności. Punkt kontaktowy RAPEX wybierając produkty, które będą przedmiotem zlecenia, bierze pod uwagę, czy zgłoszenie w systemie RAPEX dotyczy polskiego przedsiębiorcy (producent, importer, dystrybutor wewnątrzwspólnotowy) lub jednym ze wskazanych kierunków rozchodu produktu jest Polska, poziom zagrożenia stwarzanego przez produkt oraz czy wobec produktu nie podjęto już wcześniej działań (np. kontrole doraźne, toczące się postępowanie administracyjne). W związku z notyfikacjami w systemie RAPEX dotyczącymi wyrobów, które mogły być produkowane bądź dystrybuowane przez polskich przedsiębiorców, zlecono wojewódzkim inspektoratom IH przeprowadzenie 19 kontroli.

Wyniki zakończonych kontroli zostały przekazane do UOKiK i posłużyły jako podstawa sporządzenia reakcji w systemie RAPEX. W 3 przypadkach stwierdzono produkt na rynku i podjęto działania zmierzające do wyeliminowania zagrożenia. W sytuacji, gdy kontrolowany był producentem towaru, w większości przypadków dobrowolnie usuwał niezgodności i dostosowywał towary do obowiązujących wymagań. W pozostałych przypadkach, ze względu na niewielką liczbę wyrobów lub upływ czasu, nie udało się odnaleźć zgłoszonego produktu u przedsiębiorcy. Wtedy jednak kontrolowani umożliwiali odnalezienie go u swoich odbiorców i wycofywali go z rynku. Zlokalizowanie niektórych przedsiębiorców było niemożliwe, ze względu na zaprzestanie prowadzenia przez nich działalności gospodarczej pod wskazanymi adresami.

2.4.4. Paliwa

Zebrane w trakcie kontroli w 2012 roku materiały oraz ujawnione nieprawidłowości, stanowiły podstawę do skierowania przez wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej do właściwych miejscowo prokuratur 83 zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, z których dotychczas wszczęto dochodzenia w 53 przypadkach. Zakończono postępowania w 32 sprawach, z których:

- umorzono postępowania w 22 przypadkach z następujących powodów:
 - brak znamion przestępstwa – 10,
 - nie wykryto sprawcy – 6,
 - znikoma szkodliwość czynu – 1,
- odmówiono wszczęcia postępowania w 6 sprawach;
- 4 postępowania warunkowo umorzono;
- skierowano do sądów 6 aktów oskarżenia;
- w 15 przypadkach postępowań jeszcze nie zakończono.

W pozostałych 30 sprawach zawiadomienia nie zostały jeszcze rozpatrzone przez prokuratury i sądy.

Ponadto wydano 24 decyzje o wycofaniu z obrotu paliw ze względu na znaczne przekroczenia wymagań jakościowych oraz przekazano informacje o tych działaniach wojewódzkim inspektoratom ochrony środowiska

Jednocześnie, w związku ze stwierdzonymi naruszeniami warunków udzielonych koncesji na obrót paliwami ciekłymi oraz przepisów ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo Energetyczne (tekst jednolity: Dz. U. z 2006 roku, Nr 89, poz. 625 z późn. zm.), przekazano do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki informacje dotyczące 69 stacji paliw i hurtowni.

Ponadto, wojewódzkie inspektoraty Inspekcji Handlowej przygotowywały informacje do uaktualniania na bieżąco „Listy skontrolowanych stacji paliw uwzględniającej uzyskane wyniki badań laboratoryjnych sprzedawanego w dniu kontroli paliwa”, która publikowana była na stronach internetowych Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (http://uokik.gov.pl/jakosc_paliw.php).

2.4.5. Artykuły nieżywnościowe i usługi

Inspekcja Handlowa w wyniku podjętych działań kontrolnych skierowała do innych organów nadzoru 172 informacje o ustaleniach kontroli mogących naruszać interesy konsumentów.

W oparciu o ustalenia kontroli wydano na podstawie przepisów ustawy o Inspekcji Handlowej 244 decyzji m.in.: 21 decyzji na podstawie art. 18 ww. ustawy, 8 na podstawie art. 18 a ust. 1 ww. ustawy, 20 na podstawie art. 32 ww. ustawy.

2.4.6. Artykuły rolno-spożywcze i usługi gastronomiczne

W toku kontroli przeprowadzonych w 2012 r. wydano 585 decyzji wstrzymujących od obrotu wszystkie partie produktów niewiadomego pochodzenia, nieoznakowane lub oznakowane w sposób rażąco naruszający przepisy, a także wszystkie partie produktów przeterminowanych, zafałszowanych, wykazujących cechy nieświeżości lub zepsucia.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano ogółem 840 decyzji, na podstawie których przedsiębiorcom wprowadzającym do obrotu środki spożywcze o niewłaściwej jakości handlowej (w tym zafałszowane) wymierzono kary pieniężne w łącznej wysokości 1 638,2 tys. zł oraz wydano 334 decyzje obciążające ich kosztami badań laboratoryjnych lub zarządzające usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

Ponadto skierowano:

- 130 wniosków o ukaranie do sądów,
- 17 powiadomień do organów ścigania,
- oraz
- nałożono 2 227 mandatów karnych na kwotę 457,8 tys. zł, przede wszystkim za popełnienie wykroczenia z art. 136 § 2 Kodeksu wykroczeń, tj. przeznaczenie do sprzedaży towarów nieprawidłowo oznakowanych lub art. 100 ust. 1 pkt 1 ustawy o

bezpieczeństwie żywności i żywienia, tj wprowadzenie do obrotu środków spożywczych przeterminowanych.

W swoich działaniach Inspekcja Handlowa ściśle współpracowała z innymi organami urzędowej kontroli żywności, przede wszystkim z Inspekcją Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (IJHAR-S) przez wzajemne informowanie się o wynikach kontroli i podejmowanie wspólnych działań w celu eliminowania z obrotu zafałszowanych produktów, a także z organami nadzoru sanitarnego i weterynaryjnego. I tak, przekazano:

- 874 – do Państwowej Inspekcji Sanitarnej lub Inspekcji Weterynaryjnej (w 2011 r. – 807), w celu ewentualnego podjęcia działań w zakresie bezpieczeństwa żywności,
- 763 spraw do właściwych terenowo organów IJHAR-S (w 2011 r. – 927), w celu ewentualnego podjęcia kontroli u producentów w zakresie jakości handlowej.

W 2012 r. Komisja Europejska kontynuowała audyty w organach urzędowej kontroli żywności w Polsce, w tym również w Inspekcji Handlowej (w IH serię audytów rozpoczęto w 2010 r.) w zakresie wybranych zagadnień prawa żywnościowego. W lipcu 2012 r. eksperci KE przedstawili raport podsumowujący realizację zaleceń poaudytowych, niewnosząc zastrzeżeń do ich wykonania przez Inspekcję Handlową.

2.4.7. Publikacje i informacje

Realizacja zadań wykonywanych w 2012 roku przez organy Inspekcji Handlowej podlegała bieżącej kontroli sprawowanej przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Kontrola ta polegała na przedkładaniu Prezesowi UOKiK okresowych informacji z kontroli planowych lub zleconych przez Prezesa oraz sprawozdań rocznych z działalności wojewódzkich inspektoratów.

Wyniki kontroli przeprowadzonych przez Inspekcję Handlową stanowiły podstawę opracowywania w UOKiK raportów lub informacji (stanowiących krótkie omówienie wyników kontroli) dla konsumentów, mediów, urzędów i organizacji pozarządowych. W 2012 roku przedstawiono raporty: „Raport z kontroli sprzętu elektrycznego przeprowadzonych w 2011”, „Oznakowanie produktów żywnościowych w świetle kontroli przeprowadzonych przez Inspekcję Handlową” oraz „Jakość produktów włókienniczych w świetle wyników kontroli Inspekcji Handlowej”. Raporty są ważnym źródłem informacji o funkcjonowaniu danego segmentu rynku oraz zawierają praktyczne wskazówki dla konsumentów jak dokonywać wyboru usług i produktów, aby nie zostać wprowadzonym w błąd przy zakupie.

Rozdział IV

OCHRONA KONSUMENTÓW

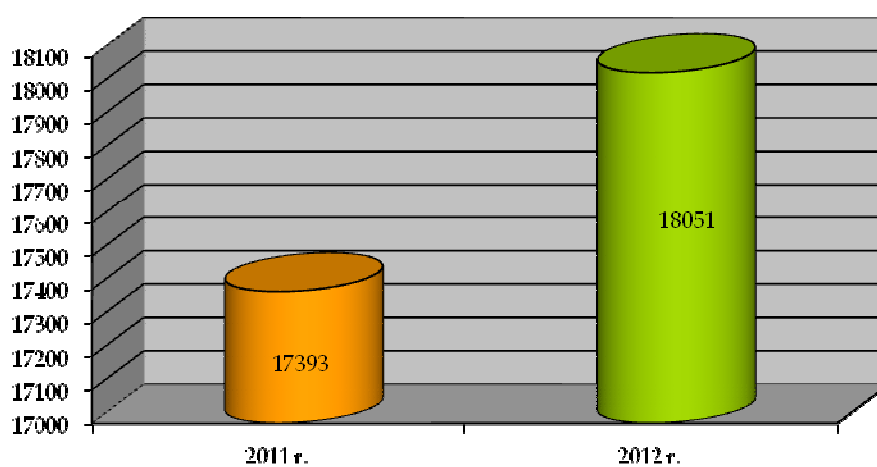
Poza kontrolami przedsiębiorców i produktów dostępnych w obrocie do zadań Inspekcji Handlowej należy podejmowanie szeregu działań związanych z ochroną konsumentów, w szczególności przyjmowanie skarg konsumenckich, podejmowanie mediacji, prowadzenie polubownych sądów konsumenckich, a także prowadzenie poradnictwa w zakresie ochrony interesów i praw słabych uczestników rynku. Inspekcja Handlowa prowadzi także listy

rzeczoznawców do spraw jakości produktów lub usług.

1. SKARGI KONSUMENCKIE WPLYWAJĄCE DO INSPEKCJI HANDLOWEJ

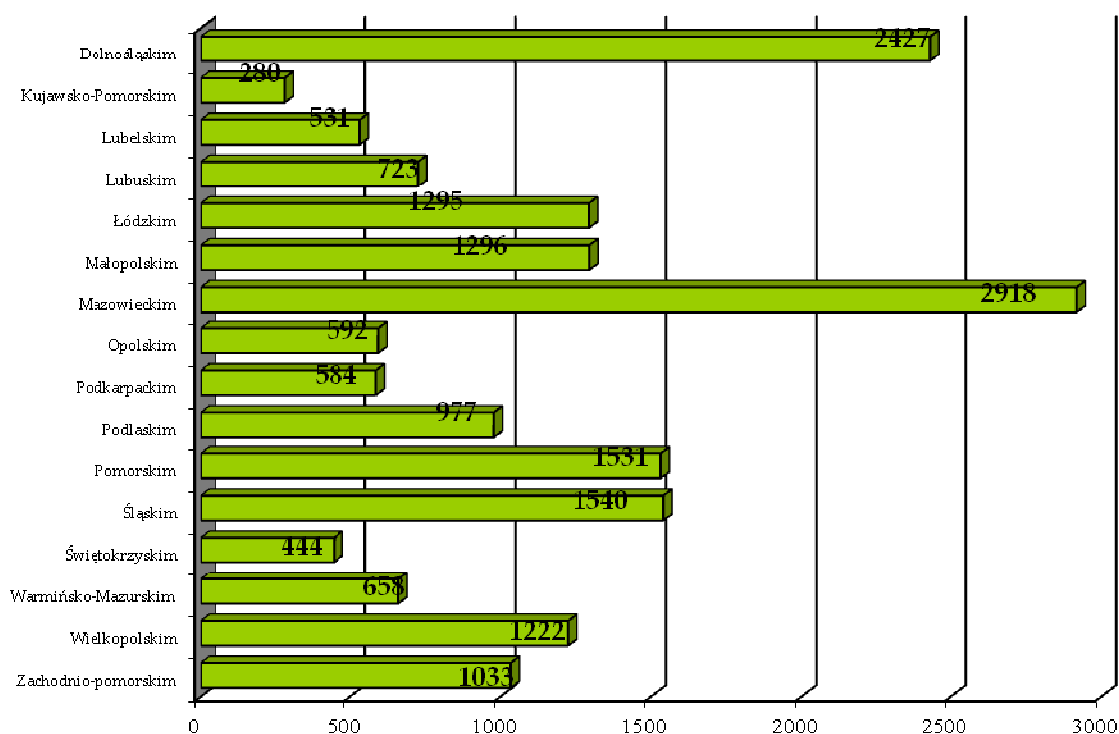
W 2012 r. do wojewódzkich inspektoratów Inspekcji Handlowej wpłynęło łącznie 18 051 informacji o nieprawidłowościach w funkcjonowaniu przedsiębiorców oraz wniosków o mediację w sprawie sporów konsumenckich wynikłych z zawartych umów cywilnoprawnych. W stosunku do roku 2011 nastąpił wzrost liczby skarg konsumenckich o 658 spraw, co stanowi 3,7 proc..

Wykres 14. Liczba skarg konsumenckich wpływających do Inspekcji Handlowej

Źródło: opracowanie Departament Inspekcji Handlowej UOKiK na podstawie danych przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty IH

Wykres 15. Liczba informacji konsumenckich, które wpłynęły do wojewódzkich inspektoratów Inspekcji Handlowej w poszczególnych województwach

Źródło: opracowanie Departament Inspekcji Handlowej UOKiK na podstawie danych przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty IH

Podobnie jak w poprzednich latach, w 2012 r. przeważały sprawy dotyczące artykułów przemysłowych (14 241 spraw). Stanowi to 79 proc. wszystkich skarg konsumenckich, które wpłynęły do Inspekcji Handlowej. W roku 2011 wpłynęło 13 617 tego typu spraw (78,2 proc.).

W branży przemysłowej, skargi konsumenckie najczęściej dotyczyły:

- obuwia – 8 552 spraw (60 proc.)
- odzież – 918 spraw (6,4 proc.)
- sprzętu AGD i RTV – 654 spraw (4,5 proc.),
- mebli – 422 sprawy (3,4 proc.),
- art. motoryzacyjnych – 234 sprawy (1,6 proc.),
- sprzętu komputerowego – 284 sprawy (2 proc.).

Usług dotyczyło 1 430 spraw, co stanowi 9,1 proc. ogółu skarg konsumenckich, które wpłynęły do Inspekcji Handlowej (w 2011 r. usług dotyczyło 1 596 spraw). Spośród nich 679 zostało załatwionych w formie mediacji (w 2011 r. – 785), a 338 w formie kontroli (w 2011 r. – 333). Ponadto w 201 przypadkach, poinformowano konsumentów o przysługujących im prawach, bez podejmowania kontroli lub mediacji (w 2011 r. – 288).

Najczęściej kwestionowano następujące rodzaje usług:

- remontowo-budowlane – 242 spraw (16,9 proc.),
- gastronomiczne – 198 spraw (13,8 proc.),
- motoryzacyjne – 107 spraw (7,4 proc.),
- pralnicze – 89 spraw (6,2 proc.),
- fryzjerskie i kosmetyczne – 55 spraw (3,8 proc.).

Artykułów spożywczych dotyczyło 2 380 skarg konsumenckich, co stanowi 13 proc. skarg konsumenckich (w 2011 r. – 2 180), w tym:

- mięsa i przetworów mięsnych – 327 spraw (13,7 proc.),
- wyrobów mlecznych – 258 spraw (10,8 proc.),
- przetworów warzywnych i napojów bezalkoholowych – 130 spraw (5,4 proc.),
- wyrobów alkoholowych – 164 spraw (6,9 proc.),
- przetworów rybnych – 77 spraw (3,2 proc.).

Podobnie jak w poprzednich latach, głównymi przyczynami skarg konsumenckich były:

- nieznajomość przepisów prawa przez konsumentów i przedsiębiorców,
- odmowa przyjęcia reklamacji i odsyłanie klientów do serwisantów,
- uzależnianie rozpatrzenia reklamacji od opinii rzeczoznawcy,
- nieterminowe rozpatrywanie reklamacji konsumenckich,
- interpretowanie przepisów prawa przez przedsiębiorców na swoją korzyść,
- niska jakość towarów znajdujących się na rynku,
- nieprzestrzeganie przez przedsiębiorców przepisów obowiązujących w obrocie towarowym.

2. SPOSOBY ZAŁATWIANIA INFORMACJI (SKARG) KONSUMENCKICH

Informacje konsumenckie wpływające do wojewódzkich inspektoratów Inspekcji Handlowej są załatwiane przede wszystkim w formie kontroli lub mediacji.

2.1. Załatwianie informacji konsumenckich w formie kontroli

W przypadku, gdy analiza dokumentacji sprawy przesłanej przez konsumenta pozwalała na stwierdzenie podejrzenia naruszenia przez przedsiębiorcę przepisów powszechnie obowiązujących, wojewódzkie inspektoraty Inspekcji Handlowej załatwiały ją w formie kontroli, informując o ustaleniach kontroli zainteresowanego.

W analizowanym okresie wojewódzkie inspektoraty przeprowadziły 3 356 kontroli, do których podstawą wszczęcia były informacje o nieprawidłowościach zgłoszone przez konsumentów. W 2011 r. przeprowadzono 3 107 kontroli.

W 1 937 przypadkach (57,7 proc.) czynności kontrolne potwierdziły w całości lub częściowo sygnalizowane nieprawidłowości, w roku 2011 w 1 785 przypadkach (57,4 proc.).

2.2. Załatwianie informacji konsumenckich w formie mediacji

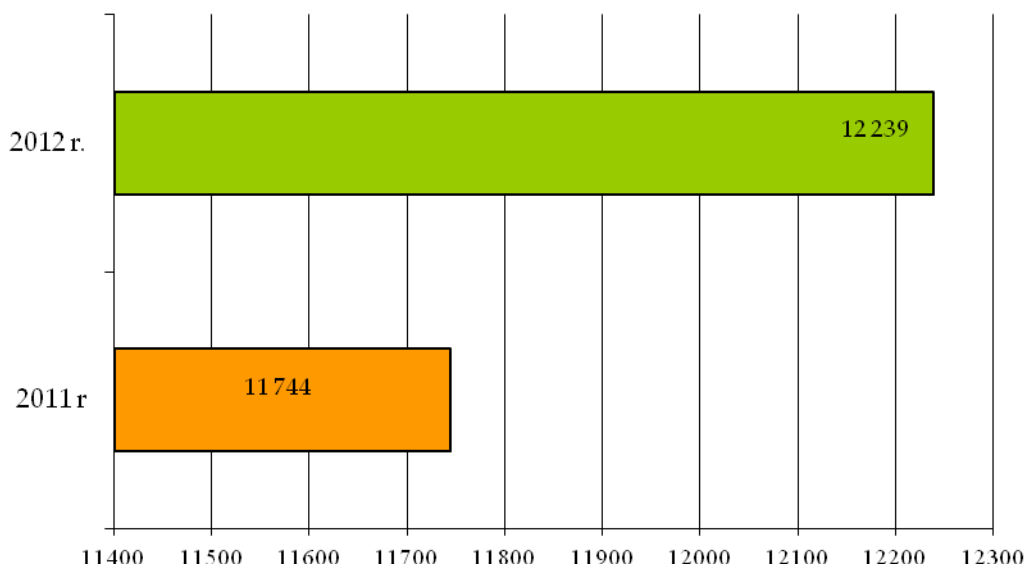
Gdy okoliczności podane w skardze konsumenta, wskazywały na cywilnoprawny charakter sprawy, w celu jej rozpatrzenia inspektorzy Inspekcji Handlowej przeprowadzali mediacje. Mediacje przeprowadzano na wniosek konsumenta lub z urzędu, według procedury określonej w art. 36 ustawy o Inspekcji Handlowej. Mediacje przeprowadzano w formie:

- bezpośredniej wizyty inspektora w siedzibie przedsiębiorcy i uzgodnienia jego stanowiska w stosunku do roszczeń konsumenta,
- spotkania obu stron sporu w siedzibie wojewódzkiego inspektoratu Inspekcji Handlowej i przeprowadzenia procedury rozjemczej,
- korespondencyjnej.

Jeżeli przedsiębiorcy nie wyrażali zgody na proponowany w toku mediacji sposób załatwienia sprawy i zarazem odmawiali poddania się jurysdykcji sądów konsumenckich, informowano konsumentów o możliwości dochodzenia roszczeń przed sądem powszechnym oraz możliwości uzyskania w tym zakresie pomocy u powiatowego (miejskiego) rzecznika konsumentów. Rzecznik konsumentów, stosownie do postanowień art. 42 ust. 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 z późn. zm.), może wytaczać powództwa na rzecz konsumentów oraz wstępować, za ich zgodą, do toczącego się postępowania w sprawach o ochronę interesów konsumentów.

W 2012 r. do wojewódzkich inspektoratów IH wpłynęły 12 239 wnioski o mediację złożone przez konsumentów. Stanowi to 67,8 proc. ogółu skarg konsumenckich skierowanych do Inspekcji Handlowej w analizowanym okresie. W 2011 r. wpłynęło 11 744 wniosków o mediację złożonych przez konsumentów, co stanowiło 67,5 proc. ogółu skarg konsumenckich. Liczba wniosków o mediację utrzymuje się na podobnym poziomie, choć z tendencją rosnącą.

Wykres 16. Liczba wniosków o mediację

Źródło: opracowanie Departament Inspekcji Handlowej UOKiK na podstawie danych przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty IH

W roku 2012 większość wniosków o mediację, tj. 8 204 (67 proc.) zakończyła się pozytywnie dla konsumentów – strony zawarły porozumienia kończące ich spory. W roku 2011 było 7 870 (67 proc.).

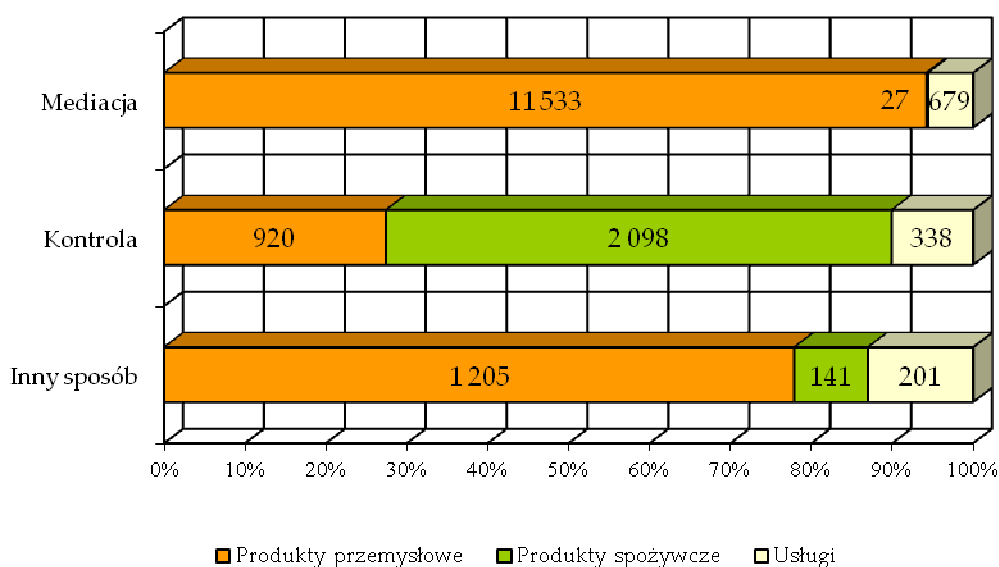
W 4 035 (33 proc.) przypadkach nie doszło do polubownego zakończenia sprawy ze względu na nieuznanie przez przedsiębiorców roszczeń konsumentów lub brak zgody konsumentów na zaproponowane warunki ugody. W roku 2011 było to 3 874 (33 proc.)

przypadków.

Z ogólnej liczby zgłoszonych do Inspekcji Handlowej skarg konsumenckich dotyczących artykułów przemysłowych (14 241), większość, tj. 11 533, zostały załatwionych w formie mediacji. Spraw mediacyjnych związanych z usługami wpłynęło 679. Z żywnością związanych było 27 postępowań mediacyjnych. Mała liczba postępowań dotyczących artykułów spożywczych wynika z faktu, iż sprawy żywnościowe są z reguły małej wartości i konsumenci rezygnują ze zgłaszania ich do organów zajmujących się ochroną ich praw, a część skarg rozwiązywana jest w trybie kontroli, aby przeciwdziałać zagrożeniu konsumentów.

Mediacja stanowi w Inspekcji Handlowej podstawowy instrument rozwiązywania sporów konsumenckich. Liczba wniosków o mediację utrzymuje się na poziomie podobnym do lat poprzednich. Jej skuteczność sięga 67 proc. ogółu spraw. Niewątpliwie jest to wynikiem popularyzowania przez wojewódzkie inspektoraty Inspekcji Handlowej tej formy dochodzenia roszczeń konsumentów.

Wykres 17. Formy zakończenia spraw w 2012 r.

Źródło: opracowanie Departament Inspekcji Handlowej UOKiK na podstawie danych przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty IH

2.3. Inne sposoby załatwiania informacji konsumenckich

W 1 547 (8,6 proc.) przypadkach, z całości skarg konsumenckich wpływających do wojewódzkich inspektoratów Inspekcji Handlowej nie podjęto ani kontroli, ani mediacji, a jedynie udzielono konsumentom porad o przysługujących im prawach bez podejmowania działań. W roku 2011 sytuacja taka miała miejsce w 1 597 (9,1 proc.) przypadkach. Brak podjęcia interwencji przez Inspekcję Handlową wynikał głównie z bezzasadności roszczeń konsumentów.

3. PORADNICTWO KONSUMENCKIE

W 2012 r. udzielono 167 971 porad i instruktaży, w tym konsumentom – 133 911, a przedsiębiorcom – 34 060. W 2011 r. udzielono 172 347 porad i instruktaży, w tym konsumentom 137 590, a przedsiębiorcom – 34 757.

Z powyższych danych wynika, iż w 2012 r. w porównaniu do 2011 r. nastąpił spadek udzielonych porad o 4 376.

Tematem udzielanych porad były tradycyjnie sprawy dotyczące niezgodności towaru z umową, które stanowiły blisko 73 proc. wszystkich udzielonych porad.

Prowadzone przez Inspekcję Handlową poradnictwo cieszy się dużym zainteresowaniem nie tylko wśród konsumentów, ale także przedsiębiorców. Dzięki niemu konsumenci dowiadują się o ich prawach oraz możliwościach ich dochodzenia w funkcjonujących w Inspekcji Handlowej uproszczonych formach rozstrzygania sporów.

Przedsiębiorcy zaś mogą liczyć na wskazówki w zakresie stosowania przepisów dotyczących obrotu handlowego lub mogą dowiedzieć się gdzie należy szukać odpowiednich regulacji prawnych.

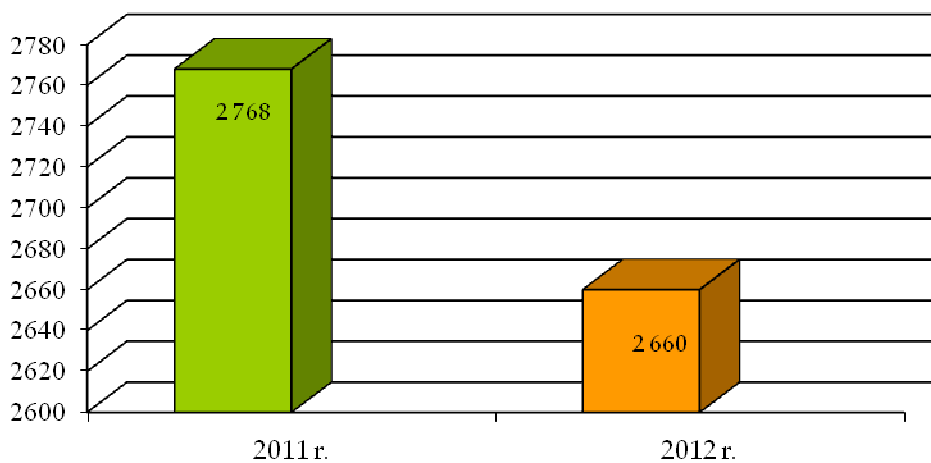
4. STAŁE POLUBOWNE SĄDY KONSUMENCKIE

Stałe polubowne sądy konsumenckie działają przy wojewódzkich inspektoratach Inspekcji Handlowej. Powoływane są na podstawie umów o zorganizowaniu takich sądów, zawartych przez wojewódzkich inspektorów z organizacjami pozarządowymi reprezentującymi konsumentów lub przedsiębiorców oraz innymi zainteresowanymi jednostkami organizacyjnymi. Sądy rozpatrują spory o prawa majątkowe wynikłe z umów sprzedaży produktów i świadczenia usług zawartych pomiędzy konsumentami i przedsiębiorcami na podstawie regulaminu. Funkcjonowanie ich uregulowane jest w art. 37 ustawy o Inspekcji Handlowej oraz rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 września 2001 r. w sprawie określenia regulaminu organizacji i działania stałych polubownych sądów konsumenckich (Dz. U. Nr 113, poz. 1214).

W 2012 r. działało 16 stałych polubownych sądów konsumenckich i ich 15 ośrodków zamiejscowych. Jeden z sądów odbywa też sesje wyjazdowe w 5 delegaturach wojewódzkiego inspektoratu.

Łącznie we wskazanym okresie wpłynęły 2 660 wnioski o rozpatrzenie sporu pomiędzy konsumentem a przedsiębiorcą (w roku 2011 wniosków było 2 768). Łączna wartość roszczeń zgłoszonych w 2012 r. wyniosła 2 793 528,37 złotych, natomiast w 2011 r. wynosiła ona 2 964 903,87 złotych. Struktura asortymentowa złożonych wniosków jest analogiczna w stosunku do poprzednich lat. Sprawy dotyczące obuwia w roku 2012 stanowiły ok. 58 proc. wniosków, zaś w roku poprzednim było to 59,6 proc.. Ze względu na brak właściwości rzeczowej w 2012 r. odrzucono 388 wniosków (w 2011 r. – 389).

Wykres 18. Liczba wniosków skierowanych do stałych polubownych sądów konsumenckich

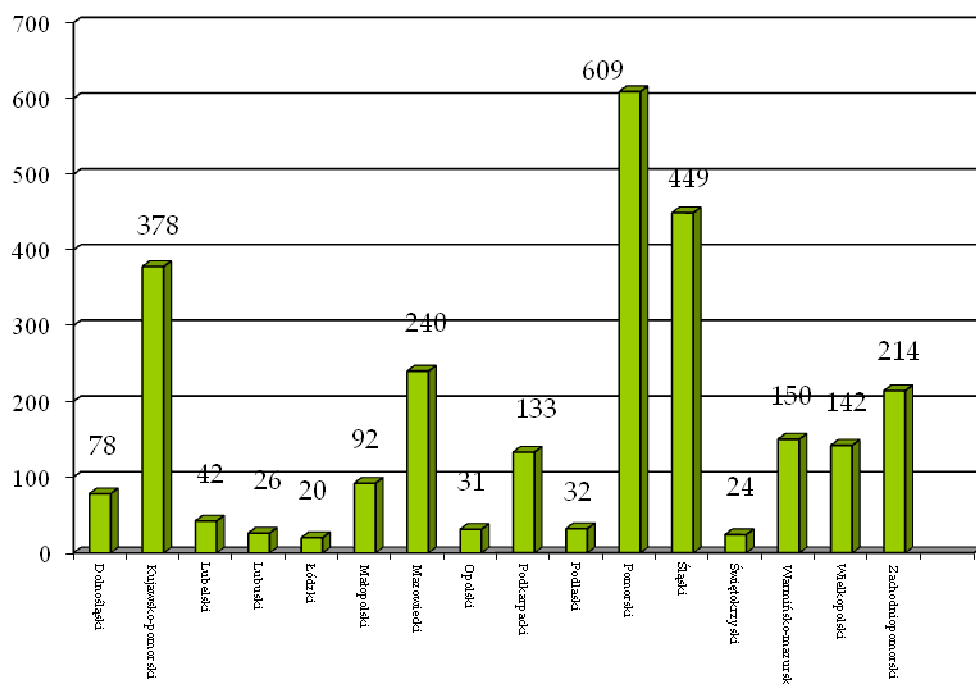
Źródło: opracowanie Departament Inspekcji Handlowej UOKiK na podstawie danych przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty IH

W 2012 roku do sądów polubownych wpłynęło o 108 wniosków mniej niż w 2011 r.

Przedsiębiorcy 937 razy nie wyrazili zgody na rozstrzygnięcie sprawy przez polubowny sąd konsumencki (35 proc. wszystkich wniosków). W 2011 r., przedsiębiorcy nie wyrazili zgody na rozpatrzenie sprawy przez te sądy 961 razy, co stanowiło 34,7 proc. wszystkich złożonych wniosków.

Średnia wartość przedmiotu sporu wyniosła 1 050,2 zł, a w 2011 r.- 1 071,1 zł.

Wykres 19. Liczba wniosków skierowanych do stałych polubownych sądów konsumenckich w wojewódzkich inspektoratach IH

Źródło: opracowanie Departament Inspekcji Handlowej UOKiK na podstawie danych przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty IH

W postępowaniu przed stałymi polubownymi sądami konsumenckimi wydano 201 wyroków, z czego:

- 108 uznające roszczenia konsumentów,
- 93 oddalających roszczenia konsumentów.

W 2011 r. wydano 287 wyroków, z czego:

- 147 uznające roszczenia konsumentów,
- 140 oddalających roszczenia konsumentów.

Ponadto zawarto 945 ugód, z czego 819 w postępowaniu wstępnym i 126 przed sądem. W 2011 r. zawarto 873 ugody, z czego 704 w postępowaniu wstępnym i 169 przed sądem.

W roku 2012 nastąpił spadek liczby wniosków wpływających do stałych polubownych sądów konsumenckich działających przy wojewódzkich inspektorach Inspekcji Handlowej o 108. Wraz z ilością wniosków spadła również liczba odmów przedsiębiorców zapisu na sąd o 24.

5. PROWADZENIE PRZEZ WOJEWÓDZKICH INSPEKTORÓW INSPEKCJI HANDLOWEJ LIST RZECZOZNAWCÓW DO SPRAW JAKOŚCI PRODUKTÓW LUB USŁUG

Zgodnie z art. 11 ust. 2 ustawy Inspekcji Handlowej wojewódzcy inspektorzy prowadzą listę rzeczoznawców do spraw jakości produktów lub usług. Rzeczoznawcy są powołani do wydawania opinii o jakości produktów lub usług na zlecenie:

- konsumenta,
- przedsiębiorcy,
- stałego polubownego sądu konsumenckiego,
- wojewódzkiego inspektora,
- powiatowego (miejskiego) rzecznika konsumentów,
- organizacji społecznej, do której zadań statutowych należy ochrona konsumenta.

Prowadzenie wskazanych list ma na celu ułatwianie dostępu do specjalistów, których rzetelne i bezstronne opinie są pomocne w rozstrzyganiu sporów pomiędzy konsumentami a przedsiębiorcami.

Osoby zainteresowane wpisaniem na listę wypełniają wniosek, który następnie wnoszą do właściwego terenowo wojewódzkiego inspektora Inspekcji Handlowej.

Do wniosku dołącza się:

- kopie świadectw, dyplomów, zaświadczeń potwierdzających posiadane wykształcenie i kwalifikacje zawodowe,
- opinie właściwych szkół wyższych, instytutów, jednostek badawczo – rozwojowych, stowarzyszeń naukowych – technicznych lub organizacji zawodowych, rekomendujących wpisanie na listę.

Po rozpatrzeniu wniosku wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej do osoby ubiegającej się o wpisanie na listę kieruje informację w przedmiocie wpisu.

Wojewódzki inspektor na podstawie § 10 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 2 sierpnia 2001 r. w sprawie list rzeczoznawców do spraw jakości lub usług (Dz. U. Nr 85, poz. 931) jest zobowiązany do sporządzenia rocznej informacji dotyczącej prowadzenia listy i działalności rzeczoznawców i przedłożenia jej Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Z nadesłanych przez wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej informacji wynika, że w dniu 31 grudnia 2012 r. na listach rzeczoznawców do spraw jakości produktów lub usług znajdowało się 766 rzeczoznawców, dysponujących specjalistycznymi wiadomościami w zakresie różnych dziedzin m.in. obuwia, galanterii skórzanej, tkanin, mebli, usług motoryzacyjnych etc.

W roku 2012 na listy rzeczoznawców wpisano dodatkowo 29 osób, zaś z różnych przyczyn z list skreślono 12 rzeczoznawców. W roku 2012 w obrębie wszystkich inspektoratów Inspekcji Handlowej złożono 17 skarg na działalność rzeczoznawców. W ich wyniku wojewódzcy inspektorzy wystosowali do rzeczoznawców pisma, wyjaśniali sprawę. W przypadku jednego z rzeczoznawców skargi skutkowały skreśleniem z listy.

Ilość wydanych opinii przez rzeczoznawców wpisanych na listę rzeczoznawców do spraw jakości towarów i usług jest trudna do oszacowania, gdyż wojewódzkie inspektoraty nie posiadają danych w tym zakresie szczególnie z uwagi na fakt wydawania opinii bezpośrednio konsumentom lub innym podmiotom uprawnionym do ich uzyskania. W związku z tym

możliwe jest tylko przedstawienie przykładowych informacji na ten temat:

- w województwie kujawsko - pomorskim na rzecz sądu konsumenckiego oraz podczas mediacji wydano 28 opinii w sprawach dotyczących wyrobów skórzanych i skóropodobnych, 3 opinie w odniesieniu do odzieży, i po jednej wobec sprzętu turystycznego, sprzętu komputerowego, zegarka, usług budowlanych, telefonu komórkowego.
- w województwie lubelskim wojewódzki inspektor otrzymał kopie 99 opinii; z czego 94 dotyczyły obuwia, 3 samochodów i po jednej dotyczącej mebli i wyrobów skórzanych.

Najczęściej wydawane przez rzeczoznawców ekspertyzy to te, które dotyczą obuwia i wyrobów skórzanych. Statystycznie są to wyroby, które najczęściej są reklamowane przez konsumentów. Przeprowadzenie ekspertyzy jest stosunkowo niedrogi i wynosi ok. 50-70 zł.

Załącznik nr 1

Wykaz tematów kontroli planowych zrealizowanych w roku 2012

KONTROLE W ZAKRESIE DYREKTYW NOWEGO PODEJŚCIA

1. Kontrola zabawek
2. Kontrola sprzętu elektrycznego
3. Kontrola nieautomatycznych wag (NAWI)
4. Kontrola maszyn
5. Kontrola urządzeń chłodniczych, pralek i zmywarek (ekoprojekt)
6. Kontrola wyrobów pirotechnicznych
7. Kontrola środków ochrony indywidualnej
8. Kontrola urządzeń spalających paliwa gazowe (GAD)
9. Kontrola bezkierunkowych lamp do użytku domowego (ekoprojekt)
10. Kontrola lampek choinkowych, girland itp. wyrobów

KONTROLE W ZAKRESIE DYREKTYWY O OGÓLNYM BEZPIECZEŃSTWIE PRODUKTÓW

1. Obuwie oraz torby (DMF i oznakowanie)
2. Dekoracyjne lampy ozdobne
3. Płyny do spryskiwaczy
4. Wyroby włókiennicze
5. Imitacje
6. Pomocnicze urządzenia wypornościowe do nauki pływania
7. Sprzęt sportowy do użytku domowego
8. Podpałki do grilla
9. Wyroby pirotechniczne
10. Rowery dla dorosłych
11. Wyposażenie samochodów
12. Meble ogrodowe
13. Rolety i żaluzje
14. Papierosy - RIP
15. Artykuły dla dzieci

KONTROLE W ZAKRESIE ARTYKUŁÓW ROLNO-SPOŻYWCZYCH - 2011 ROK

1. Kontrola jakości i prawidłowości oznakowania produktów pod kątem ujawniania zafałszowań (innymi tłuszczami)
2. Kontrole jakości i prawidłowości oznakowania oliwy z oliwek oraz środków spożywczych z dodatkiem oliwy
3. Kontrole przestrzegania przepisów dotyczących znakowania i prezentacji środków spożywczych w miejscu ich sprzedaży konsumentom (z wyłączeniem znakowania opakowań jednostkowych), warunków przechowywania oraz uwidaczniania cen
4. Kontrola prawidłowości funkcjonowania usług gastronomicznych i placówek detalicznych zlokalizowanych na stacjach paliw oraz przy trasach szybkiego ruchu w rejonach mistrzostw piłkarskich Euro 2012
5. Kontrola pubów i restauracji w rejonach związanych z mistrzostwami Europy w piłce nożnej Euro 2012 (głównie w miastach, w których będą rozgrywane mecze piłkarskie)
6. Kontrola prawidłowości obrotu wyrobami alkoholowymi i tytoniowymi

7. Kontrola jakości handlowej produktów z mleka koziego i owczego w kierunku ujawniania zafałszowań mlekiem krowim i tłuszczami roślinnymi
8. Kontrola jakości i prawidłowości oznakowania mięsa i wyrobów mięsnych (tj. nie poddanych obróbce termicznej), w tym głównie w kierunku zafałszowań innymi gatunkami
9. Kontrola rzetelności organizowanych promocji w okresie przedświątecznym Wielkanocnym w obszarze produktów żywnościowych
10. Kontrola prawidłowości oznakowania herbat i herbatek oraz kawy
11. Kontrola rzetelności oznakowania środków spożywczych zawierających oświadczenia żywieniowe i zdrowotne, w tym środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego
12. Kontrola prawidłowości funkcjonowania sklepów prowadzących sprzedaż internetową środków spożywczych w tym alkoholi oraz ocena jakości handlowej wybranych produktów oferowanych w tych sklepach
13. Kontrola jakości i prawidłowości oznakowania wyrobów cukierniczych, w tym głównie czekolady i wyrobów w czekoladzie w opakowaniach świątecznych
14. Kontrola jakości i oznakowania ryb i przetworów rybnych w opakowaniach jednostkowych
15. Kontrola prawidłowości funkcjonowania usług gastronomicznych w rejonach o nasilonym ruchu turystycznym, w sezonie letniego wypoczynku
16. Kontrola jakości i prawidłowości oznakowania dań obiadowych, w tym w postaci koncentratów
17. Kontrola jakości handlowej (głównie w zakresie oznakowania i substancji dodatkowych) wszelkiego rodzaju "przystawek i przekąsek" (paluszki, snacki, chipsy) oraz solonych orzechów
18. Kontrola jakości i prawidłowości oznakowania przetworów mięsnych
19. Kontrola prawidłowości oznakowania i wprowadzania do obrotu karmy dla zwierząt towarzyszących
20. Kontrola jakości i prawidłowości oznakowania mrożonych środków spożywczych, w tym mrożonych wyrobów kulinarnych, owocowych i warzywnych
21. Kontrola jakości i prawidłowości oznakowania przetworów zbożowych w tym mąki ziemniaczanej w kierunku ujawnienia zafałszowania
22. Kontrola placówek detalicznych i gastronomicznych funkcjonujących w szkołach, uczelniach, klubach studenckich, internatach i akademikach

KONTROLE W ZAKRESIE INNYCH PRODUKTÓW NIEŻYWNOŚCIOWYCH I USŁUG

1. Kontrola produktów włókienniczych
2. Kontrola legalności działania przedsiębiorców świadczących usługi w zakresie sprzedaży przez internet
3. Kontrola przestrzegania przez przedsiębiorców, których działalność polega na sprzedaży odbiorników cyfrowych, przepisów art. 6 ust. 1,2 i 5 ustawy o wdrożeniu naziemnej telewizji cyfrowej
4. Kontrola prawidłowości oznakowania detergentów, w tym wyrobów chemii gospodarczej
5. Kontrola prawidłowości obrotu akumulatorami samochodowymi i bateriami
6. Kontrola prawidłowości oznakowania i obrotu kosmetykami
7. Kontrola wyrobów pod względem zawartości niektórych substancji chemicznych
8. Kontrola realizacji przez przedsiębiorców dokonujących sprzedaży nowych samochodów w zakresie uwidaczniania informacji wymaganych srt. 167 ustawy o ochronie środowiska

9. Kontrola prawidłowości oznakowania substancji i preparatów niebezpiecznych oraz produktów biobójczych oferowanych w placówkach hurtowych i detalicznych
10. Kontrola legalności i rzetelności działania przedsiębiorców świadczących usługi w zakresie sal zabaw